

ÅRSREDOVISNING 2009

En välkänd profil från Arvika, Elis i Taserud. Var känd för att vara slagfärdig och hans anekdoter berättas fortfarande 70 år efter hans bortgång.

Foto: Malin Kildén

Här kommer en historia om Elis i Taserud:

Elis var bjuden på stort kalas. Det var så många gäster inbjudna att porslinet inte räckte till. Man hade därför tvingats använda kommodporslinet också. Tvålkoppen användes till senap, i tvättfatet serverades potatisen och i vattenkaraffen serverades mjödet. Elis tittade på bordet och sa:
- ”Jag vill redan nu säga ifrå att om då blir dessert ska jag ingen ha.”

Innehåll

VD kommentar	4
Förvaltningsberättelse koncernen	6
Diagram	9
5-årsöversikt.....	10
Resultaträkning	11
Resultatanalys	12
Balansräkning	13
Kassaflödesanalys	15
Noter	16
Tilläggsupplysningar.....	29
Revisionsberättelse	30
Bolagsstyrningsrapport	31
Friskvård och förebyggande sjukvård.....	35
Miljöredovisning.....	36
Fullmäktige	37
Styrelse och revisorer.....	38
Företagsledning.....	39
Samverkan som stärker Länsförsäkringar Värmland.....	40
Ord och uttryck i sakförsäkring	42

Ordinarie bolagsstämma
hålls på Löfbergs Lila Arena
fredagen den 26 mars 2010 klockan 11.30

Verkställande direktörens kommentar 2009

2009 var ett mycket bra år för Länsförsäkringar Värmland. Rörelseresultatet före bokslutsdispositioner och skatt blev 112 Mkr. 48,5 Mkr av resultatet kommer från försäkringsrörelsen och resten kommer från finansförvaltningen. Den främsta skillnaden mot 2008, då resultatet var -30 Mkr, är att kapitalplaceringarna gått betydligt bättre under 2009.

Ser vi till 2009 års resultat så kan man lätt tro att finanskrisen är över för Länsförsäkringar Värmlands del. Jag tror dock att det är för tidigt att blåsa faran över för finanskrisen. Det är fortfarande obalanser i fler viktiga länders ekonomier och börsutvecklingen kan knappast bli lika bra som under 2009. Räntorna ligger fortfarande på ”krisnivå” och det märks väldigt tydligt i finansresultatet för Länsförsäkringar Värmlands del.

Resultatet gör att vi kan fortsätta med en offensiv prissättning både inom försäkrings- och bankverksamheten. Det betyder att försäkringspremierna inte behöver höjas under 2010.

Dessutom kommer vi att avsätta mer pengar till våra kunder i rabattsystemet Länsbonus. Länsbonus är ett belöningssystem för de privatkunder som har försäkringarna och bankaffärerna

i Länsförsäkringar Värmland. Totalt sett så får privatkunderna c:a 26 Mkr i rabatt genom Länsbonus.

Premieintäkten sjönk under året, främst beroende på premiesänkningar, men även pga. hårdare konkurrens inom företags- och lantbruksmarknaden. På privatmarknaden har bolaget haft stora marknadsframgångar. Antalet försäkringar har ökat med drygt 1 700 försäkringar.

Bankverksamheten bedriver Länsförsäkringar Värmland på tre orter, Karlstad, Sunne och Arvika. Bank är det affärsområde som växt mest under de senaste åren och det är inte uteslutet att vi etablerar fler kontor med försäkrings- och banktjänster under de närmaste åren.

Länsförsäkringar Liv har genom hela finanskrisen följt den trygga allokeringslinje som styr placeringarna av kundernas pengar. Vi var det bolag som tappade minst 2008 men 2009 var vår avkastning låg. Sedan Länsförsäkringar startade sin livverksamhet 1985 har den genomsnittliga återbäringsrätten varit 8,9 procent. Under året avslag Finansinspektionen

Länsförsäkringar Livs ansökan om tillstånd för utbildning. Efter justering och dialog med Finansinspektionen förelåg inte längre några invändningar från Finansinspektionen mot en utbildning. Länsförsäkringar beslutade dock bland annat mot bakgrund av osäkerhet kring kommande regelverk att skjuta upp utbildningen och återkommer under våren med besked hur frågan kommer att drivas.

Under 2009 utökade Länshem sin verksamhet. Fler fastighetsmäklare anställdes och de öppnade också kontor i Kristinehamn. Länshem bytte också namn till Länsförsäkringar Fastighetsförmedling. Anledningen till namnbytet var att vi tydligare ville visa kopplingen till Länsförsäkringar.

Under året har vi fortsatt med bolagets miljöarbete. Bl.a. så har Länsförsäkringar Värmland och tre andra länsförsäkringsbolag runt Vänern tagit initiativ till att delfinansiera en förstudie om möjligheten att reglera Vänerns vattennivå genom t.ex. en tunnel eller kanal mellan Vänern och havet. Syftet med detta är att minska riskerna för skador som följer av stigande vattennivåer.

2010 har börjat mycket bra när det gäller försäljning av försäkringar till privatpersoner och när det gäller tillväxt i banken. Däremot så har det börjat mindre bra på företagsmarknaden eftersom några större kommuner som varit kunder i bolaget nu

valt att försäkra sig i andra försäkringsbolag. Det är för tidigt att ge någon prognos för hela 2010, men det ser ut som att marknaden i stort kommer att utveckla sig ungefär som 2009. Den stränga vintern har medfört att skadorna ökat markant sedan årsskiftet. Per 31 jan hade det anmälts 1 287 skador, att jämföra med 851 stycken ifjol vid samma tidpunkt. Det är framför allt många frysskador i villor och fritidshus samt skador som uppstått pga. snötryck som är orsaken till att antalet skador ökat.

Karlstad den 17 februari 2010

Ulf W Eriksson
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Värmland avger härmed årsredovisning för 2009, bolagets 167:e verksamhetsår.

Verksamhet

Länsförsäkringar Värmland har sitt verksamhetsområde i Värmlands län. Bolaget erbjuder företag, skogs- och lantbruk samt privatpersoner ett fullsortiment av skade- och livförsäkringar. För lantbrukare, skogsbrukare och privatpersoner erbjuds också banktjänster. Bolaget är marknadsledande på ett flertal områden. Bolaget är även delaktiga i olika gemensamma återförsäkringsaffärer inom länsförsäkringsgruppen.

Förutom verksamhet där Länsförsäkringar Värmland har egen koncession erbjuder bolaget försäkring inom såväl skade- som livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna.

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Värmland ingår som ett av 24 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB med dotterbolag.

Bolaget är ett ömsesidigt skadeförsäkringsbolag, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets sakförsäkringstagare. Dessa har inflytande över verksamheten och väljer 42 fullmäktigeledamöter som ska företräda dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av sex ledamöter. Därutöver ingår vd och två personalrepresentanter i styrelsen.

Total affärsvolym

Den totala volymen för bolagets affärer fördelar sig enligt nedan, Mkr:

Skadeförsäkring	2009	2008
Direkt försäkring:		
Premieinkomst	413	438
Mottagen återförsäkring:		
Premieinkomst	43	44
Förmedlad försäkring:		
Premieinkomst	28	29
Livförsäkring		
Premieinkomst	162	160
Finansiella tjänster		
Bank, inlåning	573	527
Bank, utlåning	1 227	916
Fond (marknadsvärde)	47	28

Marknad

Privat och lantbruk

Skadeförsäkring

Antalet försäkringar ökade med 1 713 (- 779) st under 2009. Beståndet uppgick vid årsskiftet till 122 970 st försäkringar. Annullationerna minskade under året. Totalt såldes 24 721 (23 135) privatförsäkringar. Antalet helkunder ökade med 188 (179) st.

Antalet lantbruksförsäkringar minskade med 96 (- 49) st. Totalt har bolaget 10 419 lantbruksförsäkringar. Antalet helkunder på lantbruk ökade med 22 (44) st under 2009.

Bank

Den totala affärsvolymen ökade med 26 procent och uppgick vid årsskiftet till 1 848 (1 471) Mkr. Antalet kunder var 8 193 (8 000) vid årsskiftet.

Företag

Skadeförsäkring

Antalet företagsförsäkringar har minskat under året med 216 st och är totalt 7 627 st. Totalt inbetald premie blev 155 (161) Mkr vilket är en minskning med 4 %. Marknadsandelen är 36 % på företagsförsäkringar och 40 % på företagsmotor. År 2009 har flera utländska försäkringsbolag etablerat sig i Sverige med ny konkurrenssituation som följd.

Liv- och pensionsförsäkring

Försäljningen uppgick till 256 (265) Mkr mätt i försäljningsvärde vilket är 4 % mindre än 2008. Premieinkomsten uppgick till 162 (160) Mkr vilket är en marginell ökning. Länsförsäkringar Livs konsolidering är vid årets utgång 106 % och solvensen 142 %. Återbäringsräntan var vid årets utgång 5 %. Svenska aktiemarknaden steg under året med 47 %, USA 19 %, Kina 54 %. Antalet försäkringar är 29 691 (27 850) st, en ökning med 6 %. Tillsammans fanns ett sammanlagt värde på dessa försäkringar med 2 626 Mkr. Marknadsandelen är oförändrad på 10-12 %.

Resultat och ekonomisk ställning

Marknadsandelar i procent	2009	2008
Hem	31	29
Villahem	31	32
Fritidshus	57	58
Lantbruk	90	90
Företag	36	40
Personbil	23	22
Totalt fordon	30	30

Skador

Motorförsäkring

Skadekostnaden för 2009 års skadeårgång blev 14,9 Mkr högre än för 2008 års skador. Kostnaden för storskador (över 0,2 Mkr) var år 2009 ca 15,8 Mkr (4,5 Mkr), varav 6,3 Mkr avser personskador i trafik. Antalet storskador ökade till 26 (13) st. Totalt ökade antalet skador med 12 st. År 2009 anmäldes 325 (295) personskador i följd av trafik

Övriga skadeförsäkringar

Skadekostnaden för 2009 års skadeårgång blev 19,5 Mkr lägre än för 2008 års skador. Kostnaden för storskador (över 0,5 Mkr) var 2009 ca 70,9 Mkr (97,0 Mkr). Antalet storskador minskade till 33 (35) st. Skador som överstiger vårt självbehåll i återförsäkringen uppgår till 18,4 Mkr

Totalt ökade antalet skador med 765 st.

Totalt

Under år 2009 anmäldes totalt 7 926 motorskador (7 914) och 6 955 kombinerade skador (6 190) eller sammanlagt 14 881 (14 104) st.

Reservavveckling

Under år 2009 har skador tillhörande år 2008 och tidigare reglerats med ett positivt utfall på 8,8 (+0,3) Mkr.

Driftkostnader

Driftkostnader i direkt försäkring, dvs alla kostnader för främst anskaffning och administration minskat med omkostnadsbidrag för gemensam affär framgår av not 7. Driftkostnaderna utgjorde 21,7 (19,6) procent av premieintäkten för egen räkning. Driftkostnaderna för direkt försäkring uppgår till 79,0 (84,6) Mkr. Löner och ersättningar till bolagets medarbetare och ombud samt uppgift om medelantal anställda och sjukfrånvaro redovisas i not 27.

Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet på bolagets placeringstillgångar uppgick vid verksamhetsårets slut till 1469,5 (1 360,1) Mkr enligt tabellen längst ned på sidan.

Resultat

Årets resultat före dispositioner och skatt uppgick till 112,3 (-29,6) Mkr och efter dispositioner och skatt till 79,2 (-14,9) Mkr.

Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till 48,5 (69,7) Mkr.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER SOM BOLAGET STÅR INFÖR

Försäkringsrisker

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms vara väl balanserad. Den genomsnittliga skadeprocenten för egen räkning på 69,0 (66,0) procent under senaste 5-årsperiod återspeglar försäkringsrisken.

Den mottagna affären innehåller huvudsakligen svensk affär. Premieinkomsten uppgick under verksamhetsåret till 43,2 (44,6) Mkr eller 10,4 (10,2) procent av premieinkomsten i direkt försäkring.

Finansiella risker

I kapitalförvaltningen har vi definierat placeringsrisker bestående av fastighetsrisk, aktiekursrisk, valutarisk samt ränterisk. Totalavkastningstabellen ovan visar översiktligt hur placeringstillgångarna fördelar sig på olika tillgångsslag samt deras avkastning.

I not 2 lämnas en mer ingående redogörelse över bolagets risker och riskhantering.

Placeringstillgångar	Marknadsvärde 200812-31		Nettoplacering	Värdeförändring	Marknadsvärde 2009-12-31		Direkt avkastning		Total avkastning	
	Mkr	%	Mkr	Mkr	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%
Fastigheter	218,1	16	-3,7	4,5	218,9	15	9,4	4,3	13,9	6,4
Aktier										
- svenska	100,6	7	10,8	36,1	147,5	10	2,1	1,7	38,2	38
- utländska	35,0	3	21,6	7,0	63,6	4	1,6	3,2	8,6	24,6
- Länsförsäkringar AB	166,6	12	0,0	12,9	179,5	12	0,0	0,0	12,9	7,7
Räntebärande placeringar	839,8	62	25,0	-4,8	860,0	59	14,6	1,7	9,8	1,2
Summa	1 360,1	100	53,7	55,7	1469,5	100	27,7	2,0	83,4	6,1

INFORMATION OM ICKE-FINANSIELLA RESULTATINDIKATIONER

Dotterbolag

Länsförsäkringar Värmland äger samtliga aktier i Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB samt en procents ägarandel i Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB. Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB har 99 procent ägarandel i Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB enligt not 14. Länsförsäkringar Värmland äger samtliga aktier i Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Värmland (573201-8329) samt dotterbolagen Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB (556230-0292), Länsförsäkringar

Värmland Fastigheter HB (916911-5509) och Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB (556763-7250).

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden.

Koncernens fria kapital inklusive årets resultat uppgår till 307 364 kkr. Av detta ska inget överföras till bundet eget kapital som uppgår till 335 568 kkr.

Förslag till vinstdisposition i moderbolaget

Föregående års vinst har i enlighet med bolagsstämmans beslut överförts till balanserade vinstmedel.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor

60 955 976 jämte balanserad vinst, kronor 218 809 068 totalt kronor 279 765 044 överförs i ny räkning.

Karlstad den 24 februari 2010

Patrik Sandin
Ordförande

Erik Eriksson
Vice ordförande

Anders Folkesson

Dick Johansson

Christina Lundqvist Viklund

Victoria Svanberg

Malin Kildén
Personalrepresentant

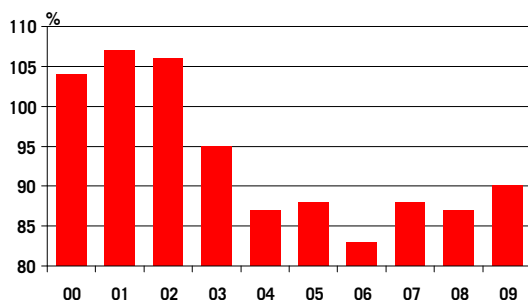
Ulf W Eriksson
Verkst.direktör

Fredrik Hildebrand
Personalrepresentant

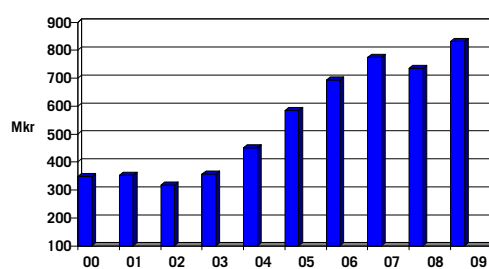
Min revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning har avgivits den 24 februari 2010.

Henrik Hedqvist
Aukt revisor

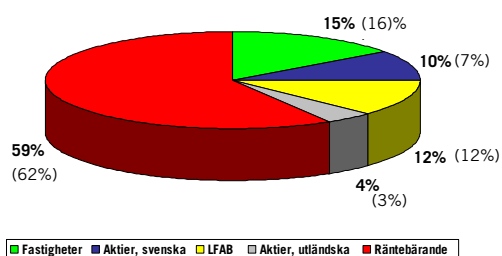
Totalkostnadsprocent

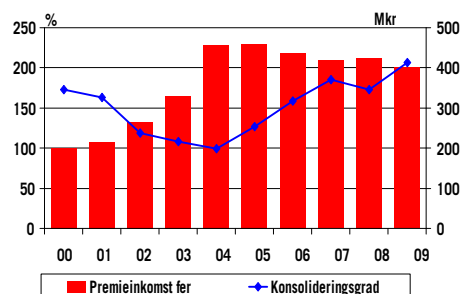
Konsolideringskapital

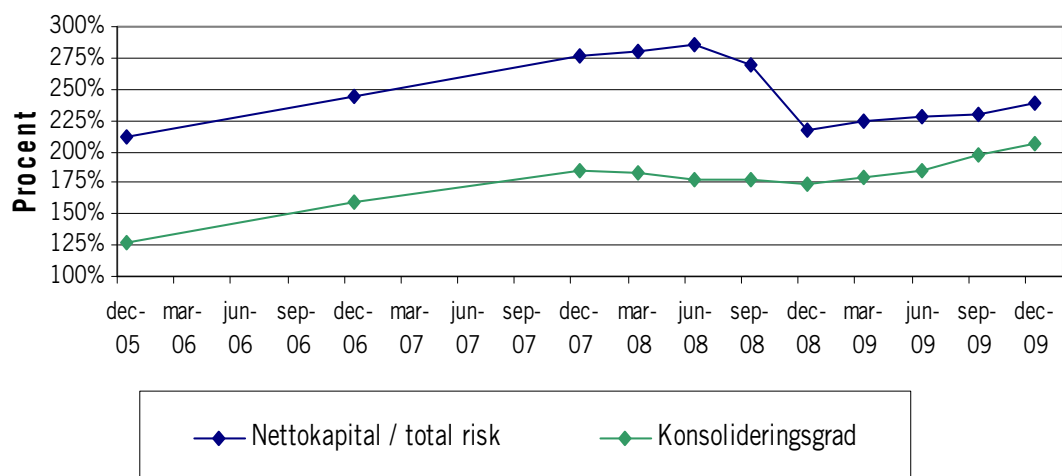
Placeringsstruktur totalt 1 469,5 (1 360,1) Mkr

Konsolideringsgrad

Kapital/risk relation jämfört med konsolideringsgrad

5-årsöversikt. Resultat och konsolidering m m. Mkr

	2009	2008	2007	2006	2005
RESULTAT					
Premieintäkt fer	405,1	437,9	420,6	433,2	455,2
Kapitalavkastning i försäkringsrörelsen	7,1	26,7	21,1	13,3	9,0
Försäkringsersättningar fer	-283,7	-293,8	-289,8	-286,6	-325,6
Driftkostnader fer	-80,0	-85,8	-78,3	-74,2	-76,3
Övriga intäkter och kostnader	<u>-0,0</u>	<u>-15,3</u>	<u>-3,9</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	48,5	69,7	69,7	85,7	62,3
Finansrörelsens resultat	74,1	-94,0	31,5	38,0	70,6
Övriga intäkter och kostnader	<u>-10,4</u>	<u>-5,3</u>	<u>-2,8</u>	<u>-3,2</u>	<u>0,5</u>
Resultat före dispositioner och skatt	112,2	-29,6	98,4	120,5	133,4
Årets resultat	79,2	-14,9	61,3	91,6	92,2
Kalkylräntesats, sjuk- och olycksfall samt Trafik	2,5%	6,1%	5,5%	4,0%	2,3%
Kalkylräntesats, övrig affär	0,7%	4,4%	3,7%	2,3%	1,8%
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar, verkligt värde	1 469,5	1 360,1	1 390,5	1 228,0	1 049,1
Premieinkomst fer	400,9	424,8	417,7	437,3	459,7
Försäkringstekniska avsättningar fer	591,9	566,0	553,7	509,6	479,2
<u>Konsolideringskapital</u>					
Eget kapital	642,9	563,7	578,6	517,2	425,6
Uppskjuten skatt	<u>188,0</u>	<u>170,5</u>	<u>195,4</u>	<u>176,7</u>	<u>159,4</u>
Konsolideringskapital	830,9	734,2	774,0	693,9	585,0
Konsolideringsgrad	207%	173%	185%	159%	127%
Soliditet	140%	130%	140%	136%	122%
Kapitalbas	735,2	695,7	740,7	663,8	582,3
Erforderlig solvensmarginal	86,0	80,3	75,2	70,2	75,5
NYCKELTAL					
<u>Försäkringsrörelsen</u>					
Skadeprocent fer	70%	67%	69%	66%	72%
Driftkostnadsprocent fer	<u>20%</u>	<u>20%</u>	<u>19%</u>	<u>17%</u>	<u>17%</u>
Totalkostnadsprocent fer	90%	87%	88%	83%	88%
Direkt affär					
Skadeprocent fer	70%	65%	67%	63%	67%
Driftkostnadsprocent fer	<u>22%</u>	<u>22%</u>	<u>20%</u>	<u>19%</u>	<u>18%</u>
Totalkostnadsprocent fer	92%	87%	87%	82%	85%
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning	2,0%	3,5%	3,0%	2,6%	2,6%
Totalavkastning	6,1%	-4,7%	4,1%	4,7%	8,4%

Resultaträkning kkr

TEKNISK REDOVISNING		Koncern	Koncern	Moderbolag	Moderbolag
AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2009	2008	2009	2008
Premieintäkter f e r					
Premieinkomst	4	456 630	482 459	456 630	482 459
Premier för avgiven återförsäkring		-55 760	-57 684	-55 760	-57 684
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		<u>4 204</u>	<u>13 150</u>	<u>4 204</u>	<u>13 150</u>
		405 074	437 925	405 074	437 925
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	5	7 127	26 697	7 127	26 697
Försäkringssättningar f e r					
<i>Utbetalda försäkringssättningar</i>					
Före avgiven återförsäkring	6	-260 464	-274 536	-260 464	-274 536
Återförsäkrars andel	6	6 896	6 164	6 896	6 164
<i>Förändring i Avsättning för oreglerade skador f e r</i>					
Före avgiven återförsäkring		-47 005	-68 001	-47 005	-68 001
Återförsäkrars andel		<u>16 897</u>	<u>42 570</u>	<u>16 897</u>	<u>42 570</u>
		-283 676	-293 803	-283 676	-293 803
Driftkostnader f e r	7	-79 985	-85 819	-79 985	-85 819
Övriga intäkter och kostnader	8	-0	-15 252	-0	-15 252
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		48 540	69 748	48 540	69 748
ICKE-TEKNISK REDOVISNING					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		48 540	69 748	48 540	69 748
Kapitalavkastning, intäkter	9	28 620	52 406	19 392	46 743
Kapitalavkastning, kostnader	9	-1 450	-60 173	-540	-57 045
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10	60 482	12 758	52 779	9 126
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-4 819	-71 126	-4 819	-68 937
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	5	-8 708	-27 918	-8 708	-27 918
Övriga intäkter och kostnader	11	<u>-10 384</u>	<u>-5 263</u>	<u>-10 384</u>	<u>-5 263</u>
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		112 281	-29 568	96 260	-33 546
<i>Bokslutsdispositioner</i>					
Förändring säkerhetsreserv		-	-	5 000	-19 000
Förändring periodiseringsfond		-	-	-13 500	-11 000
Resultat före skatt		112 281	-29 568	87 760	-63 546
Skatt på årets resultat	12	<u>-33 087</u>	<u>14 700</u>	<u>-26 804</u>	<u>15 708</u>
Årets resultat		79 194	-14 868	60 956	-47 838

Resultatanalys kkr

Direkt försäkring av svenska risker								
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	Totalt 2009	Sjuk och olycksfall	Hem Villa Fritidshus	Lantbruk Företag Fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa dir. förs sv. risker	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt f e r (not 1)	405 074	8 354	77 543	123 084	85 752	66 690	361 423	43 651
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	7 127	1 400	570	836	378	2 695	5 879	1 248
Försäkringsersättningar f e r (not 2)	-283 676	-7 107	-73 640	-58 904	-66 010	-48 465	-254 126	-29 550
Driftkostnad f e r	-79 985	-1 897	-17 627	-25 374	-18 971	-15 178	-79 047	-938
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	48 540	750	-13 154	39 642	1 149	5 742	34 129	14 411
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat brutto	16 009	-5 492	-44	24 742	-1 982	-1 215	16 009	-
Återförsäkrares andel	-7 233	6 272	0	-13 933	0	428	-7 233	-
Avvecklingsresultat f e r	8 776	780	-44	10 809	-1 982	-787	8 776	-
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	179 204	4 504	40 689	58 531	36 599	35 565	175 888	3 316
Oreglerade skador	566 931	92 101	49 693	85 260	12 435	164 559	404 048	162 883
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	746 135	96 605	90 382	143 791	49 034	200 124	579 936	166 199
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar								
Oreglerade skador	154 202	37 884	0	33 436	0	82 882	154 202	-
Noter till resultatanalys kkr								
NOT 1								
Premieintäkt f e r	405 074	8 354	77 543	123 084	85 752	66 690	361 423	43 651
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	456 629	9 811	83 271	157 349	85 328	77 683	413 442	43 187
Premier för avgiven återförs.	-55 759	-1 263	-8 716	-34 759	-385	-10 636	-55 759	0
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	4 204	-194	2 988	494	809	-357	3 740	464
NOT 2								
Försäkringsersättningar f e r	-283 676	-7 107	-73 640	-58 904	-66 010	-48 465	-254 126	-29 550
Utbetalda försäkringsersättningar	-253 568	-4 400	-59 391	-71 242	-63 400	-38 426	-236 859	-16 709
Före avgiven återförsäkring	-260 464	-5 057	-59 391	-76 607	-63 400	-39 300	-243 755	-16 709
Återförsäkrares andel	6 896	657	0	5 365	0	874	6 896	0
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f e r	-30 108	-2 707	-14 249	12 338	-2 610	-10 039	-17 267	-12 841
Före avgiven återförsäkring	-47 005	-8 919	-14 249	13 952	-2 610	-22 338	-34 164	-12 841
Återförsäkrares andel	16 897	6 212	0	-1 614	0	12 299	16 897	0

Balansräkning kkr

		Koncern	Koncern	Moderbolag	Moderbolag
TILLGÅNGAR	Not	2009	2008	2009	2008
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	13	218 955	218 155	314	314
Aktier och andelar i koncernföretag	14	-	-	10 063	10 063
Lån till koncernföretag		-	-	126 216	129 016
<i>Andra finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar	15	390 575	302 142	364 548	279 314
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15	543 252	728 401	543 252	728 401
Lån med säkerhet i fast egendom		342	387	342	387
Övriga lån	16	238	416	238	416
		1 153 362	1 249 501	1 044 973	1 147 911
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador	22	154 202	137 305	154 202	137 305
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	17	102 617	112 673	102 617	112 673
Fordringar avseende återförsäkring		16 385	11 110	16 385	11 110
Övriga fordringar		4 681	5 392	4 169	4 646
		123 683	129 175	123 171	128 429
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar och varulager	18	3 016	1 961	2 967	1 887
Kassa och bank		316 150	110 622	289 017	99 078
		319 166	112 583	291 984	100 965
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Förutbetalda anskaffningskostnader	19	11 520	11 777	11 520	11 777
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		8 274	1 239	8 059	1 180
		19 794	13 016	19 579	12 957
Summa tillgångar		1 770 207	1 641 580	1 633 909	1 527 567

Balansräkning kkr

	Not	Koncern 2009	Koncern 2008	Moderbolag 2009	Moderbolag 2008
Eget kapital	20a, 20b				
<i>Bundet eget kapital</i>					
Reservfond		11 371	11 371	11 371	11 371
Bundna reserver		324 197	316 680	-	-
<i>Fritt eget kapital</i>					
Balanserad vinst eller förlust		228 170	250 555	218 808	266 646
Årets resultat		<u>79 194</u>	<u>-14 868</u>	<u>60 956</u>	<u>-47 838</u>
		642 932	563 738	291 135	230 179
Obeskattade reserver					
Säkerhetsreserv		-	-	393 688	398 688
Periodiseringsfond		-	-	<u>44 500</u>	<u>31 000</u>
				438 188	429 688
Försäkringstekniska avsättningar					
Ej intjänade premier och					
kvardröjande risker	21	179 204	183 408	179 204	183 408
Oreglerade skador	22	<u>566 931</u>	<u>519 925</u>	<u>566 931</u>	<u>519 925</u>
		746 135	703 333	746 135	703 333
Avsättning för andra risker och kostnader					
Avsättning för pension och liknande förpliktelser	23	27 800	27 100	27 800	27 100
Skatter	24	<u>180 343</u>	<u>184 450</u>	<u>39 416</u>	<u>49 789</u>
		208 143	211 550	67 216	76 889
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	25	629	551	629	551
Skulder avseende återförsäkring		7 240	6 926	7 240	6 926
Skulder till kreditinstitut		73 450	73 450	-	-
Övriga skulder		<u>22 843</u>	<u>17 350</u>	<u>14 970</u>	<u>15 741</u>
		104 162	98 277	22 839	23 218
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Förutbetalda premier		42 320	44 102	42 320	44 102
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda					
intäkter		<u>26 515</u>	<u>20 580</u>	<u>26 076</u>	<u>20 158</u>
		68 835	64 682	68 396	64 260
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 770 207	1 641 580	1 633 909	1 527 567
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar		100 050	100 050		
För försäkringstekniska avsättningar för egen					
räkning registerförda tillgångar		645 890	590 000	645 890	590 000
Ansvarsförbindelser					
I egenskap av ägare till 1 % av Länsförsäkringar					
Värmland Fastigheter HB ansvarig för detta					
bolags förbindelser.					

Kassaflödesanalys (direkt metod) kkr

Den löpande verksamheten	Koncern	Koncern	Moderbolag	Moderbolag
kkr	2009	2008	2009	2008
Premieinbetalningar	459 892	487 609	459 892	487 609
Premieutbetalningar till återförsäkrare	-55 447	-55 755	-55 447	-55 755
Skadeutbetalningar	-260 464	-274 536	-260 464	-274 536
Skadeinbetalningar från återförsäkrare	1 621	3 834	1 621	3 834
Driftsutgifter	-78 494	-99 360	-84 877	-97 363
Övriga in- och utbetalningar	-775	-1 989	-775	-1 989
Betald skatt	<u>-37 194</u>	<u>-23 356</u>	<u>-37 177</u>	<u>-23 356</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	29 139	36 447	22 773	38 444
<i>Investeringsverksamheten</i>				
Direktavkastning	27 170	47 696	18 852	45 758
Nettoinvesteringar i:				
- byggnader och mark	0	-72	0	0
- aktier och andelar i koncernföretag/rörelse	0	0	0	-100
- finansiella placeringstillgångar	151 802	-33 299	148 097	-12 453
Lån till koncernföretag	0	0	2 800	-21 816
Nettoinvestering i materiella tillgångar	<u>-2 583</u>	<u>-105</u>	<u>-2 583</u>	<u>-105</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	176 389	14 220	167 166	11 284
<i>Finansieringsverksamheten</i>				
Lämnade koncernbidrag	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	0	0
Årets kassaflöde	205 528	50 667	189 939	49 728
<i>Likvida medel vid årets början</i>	110 622	59 955	99 078	49 350
Årets kassaflöde	<u>205 528</u>	<u>50 667</u>	<u>189 939</u>	<u>49 728</u>
Likvida medel vid årets slut	316 150	110 622	289 017	99 078

Noter till resultat- och balansräkning

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA, kkr

NOT 1 Redovisningsprinciper

Allmänna förutsättningar

Överensstämmelse med normgivning och lag

Bilagda årsredovisningshandlingar har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsbolag (ÅRFL) samt i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17, FFFS 2007:14, FFFS 2007:29).

Ändrade redovisningsprinciper från och med räkenskapsåret 2007

Enligt Finansinspektionens (FI) föreskrifter och allmänna råd tillämpas lagbegränsad IFRS från och med räkenskapsåret 2007. Det innebär för Länsförsäkringar Värmlands del att följande förändringar av redovisningsprinciperna gjorts:

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar orealiserade värdeförändringar.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden.

Intäkter för förmedling av bank- och fondtjänster

Bolaget förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter.

Placeringsstillgångar

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen. Länsförsäkringar Värmland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringsstillgångar (aktier, obligationer och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppfölj-

ningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t.ex. Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering.

Finansiella tillgångar värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen. De utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern och intresseföretag samt obligationer.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov provas regelbundet.

I koncernens balansräkning värderas tillgångar i dotterbolag till verkligt värde.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på finansiella tillgångar, som är noterade på en aktiv marknad, motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB och Humlegården Fastigheter AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll, enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta värde.

Den samlade resultateffekten från finansiella tillgångar och skulder, värderade med hjälp av värderingstekniker uppgick till 16,1 (-67,1) Mkr i koncernen.

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdesteg-

ring. Fastigheterna innehavs av dotterbolagen Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB och redovisas med full genomlysning i koncernen.

Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras på kassaflöden.

Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Koncernen äger genom det helägda dotterbolaget Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB aktier i Humlegården Fastigheter AB.

Humlegården Fastigheter AB äger och förvaltar fastigheter i Stockholm. Bolaget ägs tillsammans med bolagen inom Länsförsäkringsgruppen.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke tekniska redovisningen som kapitalavkastning.

Redovisning av försäkringsavtal

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till Avsättning för ej intjänad premie och kvardröjande risker i balansräkningen. Beräkning av avsättning sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR – avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen.

Fr o m risksår 2008 diskonteras olycksfallsaffären, sedan tidigare diskonteras trafikaffären, se not 22

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Driftkostnader

Driftkostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, administrationskostnader samt skaderegleringskostnader. Driftkostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar. Driftkostnader för kapitalavkastning redovisas under icke tekniskt resultat som Kapitalavkastning kostnader. Under Icke tekniskt resultat redovisas även driftkostnader för förmedlad affär som Övriga intäkter och kostnader.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna aktiveras.

Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

Rabatter

Länsbonus får de kunder som har sin boendeförsäkring hos Länsförsäkringar Värmland samt minst en privat försäkring eller vardagsekonomipaketet i Länsförsäkringar Bank AB eller en pensionsprodukt i Länsförsäkringar Liv AB

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas på orealiserade vinster i placerings-tillgångar samt skillnaden mellan redovisade och skattemässiga värden på fastigheter. I koncernen tillkommer uppskjuten skatt på obeskattade reserver.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas på samma sätt som avgiftsbestämda.

Kostnader för eventuella ersättningar i samband med att personal slutar före den normala tidpunkten redovisas när kostnaden uppstår.

När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Avsättning för förväntade kostnader för personalbonus redovisas när denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från vinstme-

del som intjänats efter förvärvet.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

NOT 2 Risker och riskhantering

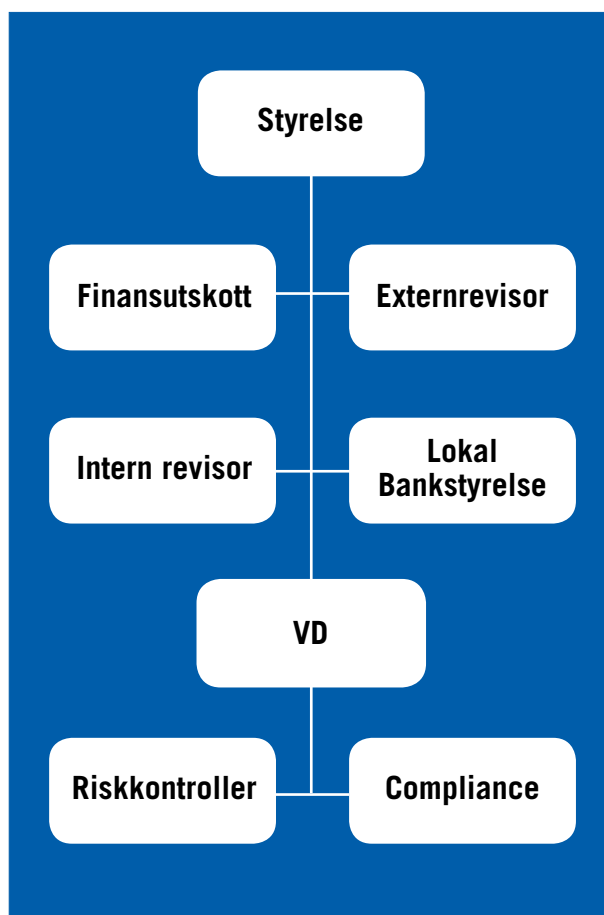
Inledning

Bolagets resultat beror dels på försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels placeringsverksamheten och finansiella risker. Denna not omfattar en beskrivning av Länsförsäkringar Värmlands riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med Länsförsäkringar Värmlands riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att Länsförsäkringar Värmland har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerade för.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer och kan beskrivas på följande sätt.

Riskorganisation och arbetssätt

Ansaret för Länsförsäkringar Värmlands riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen och skuldtäckningspolicy. Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via ett flertal olika rapporter. Styrelsen har även ett utskott till sitt förfogande, finansutskottet.

I finansutskottet ingår två styrelseledamöter och Vd. Finansutskottet har till uppgift att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och ta beslut om placeringar inom de ramar som styrelsen beslutat. Finansutskottet har protokollförda möten.

Styrelsen har även en internrevisionsfunktion till sitt förfogande. Internrevisorerna skall medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen

I bolagets operativa riskorganisation finns förutom Vd, en riskkontroller och en compliancefunktion. Bolagets riskkontroller ansvarar för att identifiera och beskriva bolagets olika riskområden. I detta ansvar ligger även att tillsammans med företagsledningen, andra ansvariga chefer och bolagets compliancefunktion, ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna skall hanteras. Riskkontrollern har även till uppgift att rapportera om den löpande riskhanteringen till styrelsen.

Rapportering av risk

Bolaget har en intern beräkningsmetod för att mäta totalrisk. Metoden är ett led i anpassningen till de så kallade riskbaserade solvensreglerna som förväntas komma att införas. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper; försäkringsrisk, finansiell risk, kreditrisk, operativ risk och motpartsrisk. Det totala riskbeloppet ställs sedan i relation till bolagets kapital (konsolideringskapital). Bolagets styrelse får en riskrapport en gång per kvartal där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats. Se diagram på sid 9.

Bolaget är styrt av en mängd legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och solvens. Från och med 2007 rapporterar även bolaget in uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet. Trafikljussystemet är en stresstest som görs för att kontrollera att bolaget klarar av sina åtaganden även i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna. Bolaget uppfyllde med god marginal de minimikrav som ställts av myndigheterna.

Risker i försäkringsverksamheten

Försäkringsrisker består av teckningsrisk, reservsättningsrisk och katastrofrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken att skade- och driftskostnaderna för ännu ej inträffade skador inte täcks av premieintäkterna. Teckningsrisken innehåller dels en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet om den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal, tillsammans med den under nästa år intjänade premien på årets försäljning, kommer att visa sig vara tillräcklig för att täcka skade- och driftkostnader som kommer att belöpa på nästa räkenskapsår.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker för att reglera inträffande skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafik- och olycksfallsförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto) i trafik- och olycksfallsaffären till 126,2 (65,5) Mkr. Den ackumulerade diskonteringseffekten, dvs. skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till 44,1 (32,3) Mkr. Ansvariga aktuarier inom LFAB är ansvariga för att rekommendera vilken diskonteringsränta som bör användas för diskontering av skadereserverna i trafik- och olycksfallsaffären. Den rekommenderade räntesatsen uppgår för närvarande till 2,75 (2,5) %.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i huvudsak begränsat till Värmlands län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exvis en brand- eller naturskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets- lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration.

Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp som motsvarar 15 % av koncernens konsolideringskapital vid årets ingång.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom sjukdom- och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring samt mot-tagen livåterförsäkring.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte, återförsäkring, tillsammans med de 23 övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hantering av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen – per riskslag – fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse och i tredje hand för det totala årsresultatet. Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsbegränsningar (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas och omförhandlas varje år.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 7 miljarder för de 24 länsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet eller till en del inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk och är ett exempel på risk som definitions-mässigt hör hemma under rubriken ”Operativa risker”.

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, det vill säga en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador.

Bolaget har en så kallad stoploss återförsäkring som begränsar riskårets totala skadekostnad i direkt affär, exklusive olycksfall- och trafikaffär, till 90 % av motsvarande försäkringsgrenarnas premieintäkt för egen räkning.

Finansiella risker

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och fastighetspriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Värmlands del är det aktiekurs-, fastighets- och ränterisk som är de mest påtagliga riskerna.

Bolaget har ett regelverk, Kapitalplacerings- Konsoliderings och Skuldtäckningspolicy, som beskriver hur bolaget skall placera sina tillgångar och till vilken risk detta får ske. Policyen revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet.

Länsförsäkringar Värmland placeringssammansättning och avkastningar per placeringstillgång framgår av totalavkastningstabellen i förvaltningsberättelsen.

Målet för bolagets kapitalförvaltning är att långsiktigt generera en så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och tillgänglighet.

Försäkringstekniska avsättningar täcks i huvudsak av räntebärande placeringar.

Aktiekursrisk

Totalt har bolaget en aktieexponering på ca 390 (302) Mkr. Aktiernas sammansättning framgår av totalavkastningstabellen i förvaltningsberättelsen samt i not 15.

Känslighetsanalys, aktiekursrisk

Inverkan på resultat före skatt	kkkr
10 % nedgång i aktiekurser	-39 000

Valutakursrisk

Bolaget har placeringstillgångar i utländsk valuta, som uppgår till 84 (50) Mkr.

Känslighetsanalys, valutakursrisk	
Inverkan på resultat före skatt	Kkr
10 % nedgång i valutakurser	-8 400

Ränterisk

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 543,8 (729,2) Mkr. Dessa tillgångar består i huvudsak av Länsförsäkringars statsobligationsfond, Länsförsäkringars obligationsfond, Länsförsäkringars penningmarknadsfond, Länsförsäkringar Hypotek samt Kommuninvest.

Koncernen har räntebärande finansiella skulder i form av lån till externa långivare med fastigheterna som säkerhet som uppgår på balansdagen till 73,5 (73,5) Mkr.

Durationen i ränteportföljen uppgår för närvarande till 0,9 år och den genomsnittliga räntebindningstiden är 1,1 år.

Känslighetsanalys, ränterisk	
Inverkan på resultat före skatt	kkr
1% parallell förflyttning uppåt i räntenivån	-3 469

Fastighetsrisk

Bolaget har en exponering i fastigheter som uppgår till totalt 219,0 (218,2) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Värmland finns det även en ökad risk då antalet fastigheter uppgår till tre stycken och större delen av värdet finns i två av fastigheterna.

Känslighetsanalys, fastighetsrisk	
Inverkan på resultat före skatt	kkr
Avkastningskravet ökar med 1 %	-18 600
Avkastningskravet minskas med 1 %	+21 400
Förändring av hyresnivåerna med - 10 %	-31 700

Operativa risker

En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner.

En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara.

Bolagets funktioner för riskkontroller, compliance och internrevision har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska bolagets operativa risker.

Not 3 Koncern- och moderbolag

Om inget annat anges avser uppgifterna i noterna både koncernen och moderbolaget.

Not 4 Premieinkomst

	2009	2008
Direkt försäkring		
Direkt försäkring, Sverige	413 443	437 821
Mottagen återförsäkring	<u>43 187</u>	<u>44 638</u>
Totalt	456 630	482 459

Not 5 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

	2009	2008
Överförd kapitalavkastning	7 127	26 697
Räntesats, Sjuk och olycksfall samt Trafik	2,45%	6,10%
Räntesats, Övrig affär	0,70%	4,35%

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f e r samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f e r under året. Till Utbetalda försäkringsersättningar har förts 1.581 kkr i värdebevarande ränta.

Not 6 Utbetalda försäkringsersättningar

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrarens andel skador		Försäkrings- ersättning f e r	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Utbetalda försäkringsersättningar	-239 063	-252 607	6 896	6 164	-232 167	-246 443
Driftkostnader för skadereglering	<u>-21 401</u>	<u>-21 929</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-21 401</u>	<u>-21 929</u>
Utbetalda försäkringsersättningar	-260 464	-274 536	6 896	6 164	-253 568	-268 372

Not 7 Driftkostnader

	2009	2008
Anskaffningskostnader	-57 663	-58 555
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-257	-1 668
Administrationskostnader	<u>-22 065</u>	<u>-25 596</u>
Summa driftkostnader fer	-79 985	-85 819
Totala driftkostnader före funktionsdelning		
Personalkostnader	-62 792	-64 270
Lokalkostnader	-7 203	-7 374
Avskrivningar	-1 503	-977
Övriga kostnader	-57 991	-59 451
Omkostnadsbidrag för gemensam affär	<u>17 149</u>	<u>18 556</u>
Summa	-112 270	-113 516
Avgår Driftkostnad för finans	500	505
Driftkostnad för skadereglering	21 401	21 929
Förmedlad affär, netto	<u>10 384</u>	<u>5 263</u>
Summa driftkostnader	-79 985	-85 819

Not 8 Övriga tekniska intäkter och kostnader

	2009	2008
Avsättning för beräknade pensionsavgångar vid 62-års ålder enligt försäkringsbranschens pensionsavtal, se även not 23	<u>0</u>	<u>-15 252</u>
Summa övriga intäkter och kostnader	-0	-15 252

Not 9 Kapitalavkastning

Kapitalavkastning, intäkter

	Koncernen		Moderbolag	
	2009	2008	2009	2008
Driftöverskott byggnader och mark				
-hyresintäkter	23 346	22 548	-	-
-driftkostnader	<u>-13 009</u>	<u>-13 278</u>	-	-
Driftöverskott	10 337	9 270		
Utdelning på aktier och andelar	11 124	12 832	11 124	12 832
Ränteintäkter m m				
-obligationer och andra värdepapper	4 350	23 306	5 550	27 306
-övriga ränteintäkter	2 809	6 998	2 718	6 605
Realisationsvinster, netto				
-aktier och andelar	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa kapitalavkastning, intäkter	28 620	52 406	19 392	46 743

Kapitalavkastning, kostnader

	Koncernen		Moderbolag	
	2009	2008	2009	2008
Kapitalförvaltningskostnader	-540	-538	-540	-538
Realisationsförluster, netto				
-aktier och andelar	0	-55 977	0	-56 507
Räntekostnader, fastighetslån	<u>-910</u>	<u>-3 658</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa kapitalavkastning, kostnader	-1 450	-60 173	-540	-57 045

Not 10 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

	Koncernen				Moderbolaget			
	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster		Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Orealiserade resultat								
-byggnader och mark	4 503	3 632	0	0	0	0	0	0
-aktier och andelar	<u>55 979</u>	<u>9 126</u>	<u>-4 819</u>	<u>-71 126</u>	<u>52 779</u>	<u>9 126</u>	<u>-4 819</u>	<u>-68 937</u>
Summa orealiserade vinster och förluster	60 482	12 758	-4 819	-71 126	52 779	9 126	-4 819	-68 937

Not 11 Övriga intäkter och kostnader

	2009	2008
Provision m m för Liv, Bank och Fond	16 949	18 210
Driftkostnad för Liv, Bank och Fond	<u>-27 333</u>	<u>-23 473</u>
Summa övriga intäkter och kostnader	-10 384	-5 263

Not 12 Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderbolag	
	2009	2008	2009	2008
Inkomstskatt på årets vinst	-13 694	-10 207	-12 287	-10 207
Justering av tidigare års taxering	-1 877	0	-1 877	0
Uppskjuten skatt på skatte- mässiga förlustavdrag	-353	-712	0	0
Uppskjuten skatt på realiserade vinster	-14 480	23 280	-12 640	23 623
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-2 683	-8 408	0	0
Ändrad skattesats	<u>0</u>	<u>10 747</u>	<u>0</u>	<u>2 292</u>
Summa skatt	-33 087	14 700	-26 804	15 708

	Koncernen		Moderbolag	
	2009	2008	2009	2008
Resultat före skatt	112 281	-29 568	87 760	-63 546
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	-29 530	8 279	-23 081	17 792
Justering av tidigare års taxering	-1 877	0	-1 877	0
Skillnad mellan skattemässigt och redovisningsmässigt resultat	<u>-1 680</u>	<u>6 421</u>	<u>-1 846</u>	<u>-2 084</u>
Redovisad effektiv skatt	-33 087	14 700	-26 804	15 708

Not 13 Byggnader och mark

	Tillkommer i koncernen: Kontors- och affärs- fastigheter	Moder- bolaget Övriga (fritids- stuga)	Totalt koncernen
Antal	3	1	4
Anskaffningsvärde kkr	209 086	314	209 400
Verkligt värde kkr	218 641	314	218 955
Värde m ² kr	10 598	4 187	10 575
Ytvakansgrad %	1,8%		1,8%
Direktavkastning %	7,5%		7,5%
Taxeringsvärde kkr	139 087	342	139 429

Geografisk fördelning

Samtliga tre fastigheter förutom fritidshuset ligger i centrala Karlstad. Fritidshuset för personalen ligger i Torsby kommun.

Värderingsmetoder

Siffermaterialet avser budgeterade värden för år 2010. Vid värderingen beaktas nuvärdesberäknade årliga kassaflöden samt ett nuvärdeberäknat restvärde vid kalkylperiodens slut. Använt avkastningskrav vid beräkningarna är 7,00 - 7,25 %.

Not 14 Aktier och andelar i koncernbolag

Bolag	Antal	Ägar- andel %	Bokfört värde	Eget kapital	Säte	Resultat senast upprättade bokslut
Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB	83 500	100	9 961	32 997	Karlstad	4 858
Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB	2	1	2	200	Karlstad	0
Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB	1 000	100	<u>100</u>	94	Karlstad	1
Summa			10 063			

Not 15 Andra finansiella placeringstillgångar

Anskaffningsvärden och marknadsvärden

Moderbolaget

	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2009	2008	2009	2008
Aktier och andelar	180 901	148 448	364 548	279 314
Obligationer och andra ränte- bärande värdepapper	<u>542 642</u>	<u>723 071</u>	<u>543 252</u>	<u>728 401</u>
Summa	723 543	871 519	907 800	1 007 715

Anskaffningsvärden och verkliga värden på aktier och andelar i moderbolaget/koncernen

	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
	2009	2009
Noterade svenska aktier	19 012	25 613
Onoterade aktier och andelar		
Länsförsäkringar AB	34 322	179 500
Övriga onoterade aktier och andelar	<u>1 134</u>	<u>733</u>
Summa onoterade svenska aktier och andelar	35 456	180 233
Noterade andelar i aktiefonder		
LF Sverigefond Index	50 000	69 334
LF Europafond Index	10 000	10 287
LF USAfond Index	10 000	10 698
LF Fond-i-Fond Offensiv	19 852	25 810
LF Europafond	26 281	30 501
LF Globalfonden	<u>10 300</u>	<u>12 072</u>
Summa noterade andelar i aktiefonder	126 433	158 702
Totalt aktier och andelar i moderbolaget	180 901	364 548
Tillkommer aktier i koncernen		
Humlegården AB I, II och III	<u>25 016</u>	<u>26 027</u>
	205 917	390 575

Upplupet anskaffningsvärde och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper i moderbolaget/koncernen.

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2009	2008	2009	2008
Svenska Staten	0	590 000	0	590 000
LF Mega Statsobligationsfond	68 648	67 223	71 023	70 518
LF Obligationsfond	21 150	20 116	22 781	22 151
LF Penningmarknadsfond	155 079	0	151 689	0
LF Hypotek	152 032	0	152 032	0
Kommuninvest	100 000	0	99 995	0
Förlagslån, tidsbundet	<u>45 732</u>	<u>45 732</u>	<u>45 732</u>	<u>45 732</u>
Summa svenska värdepapper	542 641	723 071	543 252	728 401

Not 16 Övriga lån

	2009	2008
Personallån	<u>238</u>	<u>416</u>
Summa övriga lån	238	416

Not 17 Fordringar avseende direkt försäkring

	2009	2008
Fordringar hos försäkringstagare	96 660	100 970
Fordringar hos försäkringsföretag	<u>5 957</u>	<u>11 703</u>
Summa fordringar avseende direkt försäkring	102 617	112 673

Not 18 Materiella tillgångar

	Koncernen		Moderbolag	
	2009	2008	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	24 966	24 861	24 842	24 737
Investeringar	<u>2 583</u>	<u>105</u>	<u>2 583</u>	<u>105</u>
Utgående anskaffningsvärde	27 549	24 966	27 425	24 842
Ingående avskrivningar	23 005	22 003	22 955	21 978
Årets avskrivningar	<u>1 528</u>	<u>1 002</u>	<u>1 503</u>	<u>977</u>
Utgående avskrivningar	24 533	23 005	24 458	22 955
Redovisat värde	3 016	1 961	2 967	1 887

Datautrustning skrivs av planmässigt på 3 år, övriga maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på 5 år.

Not 19 Förutbetalda anskaffningskostnader

	2009	2008
Ingående värde	11 777	13 445
Årets förändring	<u>-257</u>	<u>-1 668</u>
Utgående värde	11 520	11 777

Anskaffningskostnader med avskrivningstid inom ett år 11 520 11 777

Not 20a Eget kapital, koncern

	Bundet		Fritt		
	Reserv-fond	Bundna reserver	Fria reserver	Årets resultat	Totalt
Ingående eget kapital 2009-01-01	11 371	316 680	250 555	-14 868	563 738
Vinstdisposition				-14 868	14 868
2009 års resultat			79 194	79 194	0
Förändring obeskattade reserver	<u>0</u>	<u>7 517</u>	<u>-7 517</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående eget kapital 2009-12-31	11 371	324 197	228 170	79 194	642 932

Not 20b Eget kapital, moderbolag

	Bundet	Fritt		
	Reserv-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Ingående eget kapital 2009-01-01	11 371	266 646	-47 838	230 179
Vinstdisposition		-47 838	47 838	0
2009 års resultat	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>60 956</u>	<u>60 956</u>
Utgående eget kapital 2009-12-31	11 371	218 808	60 956	291 135

Not 21 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

	2009			2008		
	Brutto	Åf-andel	Netto	Brutto	Åf-andel	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	183 408	0	183 408	196 558	0	196 558
Premieinkomst	456 630	-55 760	400 870	482 459	-57 684	424 775
Intjänade premier under perioden	<u>-460 834</u>	<u>55 760</u>	<u>-405 074</u>	<u>-495 609</u>	<u>57 684</u>	<u>-437 925</u>
Utgående balans	179 204	0	179 204	183 408	0	183 408
Avsättning för kvardröjande risk						
Ingående balans	0	0	0	0	0	0
Premieinkomst	0	0	0	0	0	0
Intjänade premier under perioden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående balans	0	0	0	0	0	0
Summa avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk	179 204	0	179 204	183 408	0	183 408

Not 22 Avsättning för oreglerade skador, inkluderar skadebehandlingsreserv

	2009			2008		
	Brutto	Åf-andel	Netto	Brutto	Åf-andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	363 215	-77 104	286 111	316 141	-51 335	264 806
Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	146 184	-60 201	85 983	125 540	-43 400	82 140
Avsättning för skaderegleringskostnad	<u>10 526</u>	<u>0</u>	<u>10 526</u>	<u>10 244</u>	<u>0</u>	<u>10 244</u>
Ingående balans	519 925	-137 305	382 620	451 925	-94 735	357 190
Förväntad kostnad för skador som inträffat under den innevarande perioden	323 479	-31 026	292 453	339 557	-45 510	294 087
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-260 464	6 896	-253 568	-274 536	6 164	-268 372
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat tidigare år (avvecklingsresultat)	<u>-16 009</u>	<u>7 233</u>	<u>-8 776</u>	<u>2 939</u>	<u>-3 224</u>	<u>-285</u>
Summa avsättning för oreglerade skador	566 931	-154 202	412 729	519 925	-137 305	382 620
Utgående balans består av						
Inträffade och rapporterade skador	394 640	-85 183	309 457			
Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	159 580	-69 019	90 561			
Avsättning skaderegleringskostnad	<u>12 711</u>	<u>0</u>	<u>12 711</u>			
Utgående balans totalt	566 931	-154 202	412 729			

Avsättningen före diskontering av olycksfall- och trafikaffärens reserv för oreglerade skador uppgår till 199 330 (168 378). Motsvarande belopp efter diskontering är 156 723 (136 062). För olycksfall- och trafikförsäkring tillämpas diskontering med en ränta om 2,75% (2,5%). Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR), avser direkt försäkring.

Not 23 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

	Koncernen		Moderbolag	
	2009	2008	2009	2008
Pensionsavsättning enligt särskilt avtal	0	678	0	678
”Avsättning för personal födda 1955 och tidigare som enligt avtal har möjlighet att gå i pension från 62 års ålder”	<u>27 800</u>	<u>26 422</u>	<u>27 800</u>	<u>26 422</u>
	27 800	27 100	27 800	27 100

Ovanstående pensionsavsättningar är inte tryggade enligt tryggandelagen. Bolagets övriga förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar. Pensionsavsättning ovan, enligt 62-års regeln, är gjord utifrån en bedömning av hur stor del av den berörda personalen kommer att utnyttja möjligheten att gå i förtida pension.

Not 24 Avsättning för skatter

	Koncernen		Moderbolag	
	2009	2008	2009	2008
Inkomstskatteskuld	-7 653	13 970	-9 043	13 970
Uppskjuten skattefordran avseende ej utnyttjade förlustavdrag	0	-334	0	0
Uppskjuten skatt avseende skattemässiga avskrivningar på fastigheter	18 130	18 111	0	0
Uppskjuten skatteskuld på orealiserade vinster	54 175	39 695	48 459	35 819
Uppskjuten skatteskuld på obeskattade reserver	<u>115 691</u>	<u>113 008</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Avsättning för skatter	180 343	184 450	39 416	49 789

Not 25 Skulder avseende direkt försäkring

	2009	2008
Skulder till försäkringsföretag	19	321
Skulder till försäkringstagare	<u>610</u>	<u>230</u>
Summa	629	551

Not 26 Arvode och kostnadsersättningar till revisorer

	2009	2008
Revision	430	395
Övriga revisorer	<u>104</u>	<u>167</u>
Totalt	534	562

Not 27 Personal och ombud

Löner, ersättningar och sociala kostnader har utgått enligt följande:

	Styrelse och Vd		Tjänstemän		Ombud		Totalt	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Löner och ersättningar	2 014	2 002	38 776	37 559	3 528	3 329	44 318	42 890
Sociala avgifter	1 321	1 318	20 756	19 710	776	909	22 853	21 937
varav pensionsavgifter	<u>538</u>	<u>538</u>	<u>7 367</u>	<u>6 411</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>7 905</u>	<u>6 949</u>
Summa	3 335	3 320	59 532	57 269	4 304	4 238	67 171	64 827

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och fem av bolagsstämman valda ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Till styrelsens ordförande 2,5 prisbasbelopp (107 000 kr), vice ordförande 1 prisbasbelopp (42 800 kr), styrelseledamot 0,5 prisbasbelopp (21 400 kr). Sammanträdesarvodet uppgår till 2 000 kr/sammanträde. De två arbetstagarrepresentanterna erhåller inte styrelsearvode. Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön samt pension. Till andra ledande befattningshavare utgörs ersättningen av grundlön och rörlig ersättning. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledning. Den rörliga ersättningen är maximerad till en månadslön och är pensionsgrundande för avtalspension.

Ersättningar under 2009	Rörlig Pensions-			
	Antal	Grundlön	ersättning	kostnad
Verkställande direktören		1 620	0	538
Styrelsens ordförande		159	0	0
Styrelseledamöter	5	234	0	0
Andra ledande befattningshavare	5	3 461	210	1 296
Summa		5 474	210	1 834

Summa

Pension

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är i sin helhet avgiftsbestämd, pensionspremien skall uppgå till 35 % av bruttolönen. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år och följer pensionsavtalet mellan FAO och FTF. För fyra befattningshavare är pensionen förmånsbestämd och för en befattningshavare är pensionen avgiftsbestämd. Den avgiftsbestämda premien är motsvarande den frilagda premien som skulle gälla vid en förmånsbestämd försäkring och är således kostnadsneutral för bolaget.

Avgångsvederlag

I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår avgångsvederlag till VD förutom lön under uppsägningstiden ett år, två årslöner som avgångsvederlag. Vid uppsägning från bolagets sida efter 60 år utgår dessutom pension till fyllda 65 år enligt normala pensionsvillkor. För andra ledande befattningshavare utgår inget avgångsvederlag utan anställningsavtalet följer kollektivavtalet.

Medeltal anställda

	Styrelse och Vd		Medeltal Anställda			Medeltal ombud	
	2009	2008	2009	2008		2009	2008
Män	6	6	54	54	Fritidssäljare	22	16
Kvinnor	3	3	50	46	Specialombud	141	139
Totalt	9	9	104	100			

Sjukfrånvaro

	2009	2008
Total sjukfrånvaro som en andel av faktisk arbetstid	1,7%	1,4%
Sjukfrånvaro på mer än 60 dagar	0,1%	0,1%

Sjukfrånvaro fördelad efter kön

	2009	2008
Män	1,9%	1,3%
Kvinnor	1,5%	1,4%

Sjukfrånvaro fördelad efter ålderskategori

	2009	2008
29 år eller yngre	2,5%	3,0%
30-49 år	2,1%	1,6%
50 år eller äldre	1,2%	1,0%

Långtidsfriska (mindre än 5 sjukdagar)

	2009	2008
	75%	81%

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR angående försäkringsrörelse

	Totalt 2009	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motor, övriga klasser	Brand- och annan egendoms-skada	Allmän ansvarig-het	Rätts-skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen direkt försäkring
Premieinkomst, brutto	456 630	7 513	77 683	85 328	221 883	10 518	10 518	413 443	43 187
Premieintäkt, brutto	460 834	7 612	77 326	86 136	224 797	10 656	10 656	417 183	43 651
Försäkrings-ersättningar, brutto	307 459	4 917	52 161	61 527	144 359	7 555	7 390	277 909	29 550
Driftkostnader, brutto	79 985	1 347	15 178	18 971	39 780	1 885	1 886	79 047	938
Resultat av avgiven återförsäkring	-31 967	-1 024	2 537	-385	-30 229	-1 433	-1 433	-31 967	0
Skadeprocent brutto	66,7	64,6	67,5	71,4	64,2	70,9	69,4	66,6	67,7

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Värmland
Organisationsnummer 573201-8329.

Jag har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Länsförsäkringar Värmland för år 2009. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och att lag om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas vid upprättande av årsredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag har planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget

för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lag om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lag om årsredovisning i försäkringsföretag och ger därmed en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Karlstad den 24 februari 2010

Henrik Hedqvist
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport avseende verksamhetsåret 2009

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Värmland följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att bolaget inte är ett aktiemarknadsbolag, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Avvikelser och förklaring till dessa anges nedan. Bolagsstyrningsrapporten har inte granskats av bolagets revisor.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är Länsförsäkringar Värmlands högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Stämmans huvudsakliga uppgifter är att besluta om bolagsordning för Länsförsäkringar Värmland, utse styrelse, revisorer och valberedning samt besluta om ersättning till dessa, besluta om årsredovisning samt om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören. Den fasta ersättningen till styrelseledamöterna delas upp mellan ordföranden, vice ordföranden och övriga ledamöter och inkluderar ersättning för extra styrelsesammanträden och utskottsarbete m.m. Ordinarie bolagsstämma 2009 fastställde principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen (se under avsnittet Ersättning till företagsledningen nedan).

Bolagsstämman utgörs av fullmäktige, valda av försäkringstagarna. Antalet fullmäktige uppgår till 42 ordinarie ledamöter samt 42 suppleanter. Bolagets fullmäktigeorganisation finns beskriven under bolagsstyrningsfrågor på bolagets hemsida. Kallelse till bolagsstämman sker genom brev med posten, tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman. Plats och tidpunkt för bolagsstämman publiceras även på bolagets hemsida. För deltagande på bolagsstämman krävs att fullmäktige närvarar fysiskt. Bestämmelserna i Koden om kallelse till bolagsstämma på bolagets hemsida och om deltagande på distans tillämpas inte av bolaget. Med hänsyn till det begränsade antalet fullmäktige är bedömningen att det lämpligaste sättet att genomföra bolagsstämma på är genom fysisk närvaro av samtliga fullmäktige. Kodens övriga bestämmelser om bolagsstämma, bl a om styrelsens, ledningens och revisorernas närvaro samt om bolagsstämmans genomförande tillämpas av bolaget. Sammandrag av protokoll från bolagsstämma publiceras på bolagets hemsida. Strax före bolagsstämman får de fullmäktigeledamöter som så önskar, en fördjupad information om årsredovisningen.

Valberedning

Bolaget har en av bolagsstämman utsedd valberedning med huvudsaklig uppgift att utarbeta förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs för en mandattid om 4 år. Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av Instruktion för valberedningen, fastställd av ordinarie bolagsstämma 2006 efter anpassning till bestämmelserna i Koden. Den nu gällande instruktionen finns publicerad på bolagets hemsida.

Valberedningen presenterar sina förslag för fullmäktige i kallelsen till ordinarie bolagsstämma. Vid bolagsstämman skall valberedningen presentera och motivera sina förslag och lämna en redogörelse för hur dess arbete bedrivits. Enligt Koden skall stämman utse styrelsens ordförande efter förslag av valberedningen. Under en lång följd av år har styrelsen utsett ordförande inom sig. Detta är en avvikelse från Koden.

Valberedningen består av följande ledamöter:

- Lennart Lefverström, född 1952, advokat, invald 1990, mandattid utgår 2010
- Maria Hiertner, född 1941, språklärare, invald 2001, mandattid utgår 2013
- Stig Löfgren, född 1951, civilekonom, invald 2008, mandattid utgår 2012
- Margareta Friberg, född 1960, undersköterska, invald 2008, mandattid utgår 2010
- Christer Cassåsen, född 1954, leg. tandläkare, invald 2007, mandattiden utgår 2011

Revisor

Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Värmland ha en ordinarie revisor och en revisorssuppleant. Revisorerna utses för en mandattid om ett år. Vid ordinarie bolagsstämma 2009 utsågs:

- Henrik Hedqvist, född 1944, Valkyrian Revision AB, Vällingby, ordinarie revisor, utsedd 1992.
- Jan Palmqvist, född 1962, Deloitte AB, Stockholm, revisorssuppleant, utsedd 2005.

Styrelsen i sin helhet träffar revisorn normalt en gång per år.

Styrelse

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst 7 och högst 9 ledamöter. Styrelsen består av 6 ordinarie stämموvalda ledamöter. Därutöver finns 2 ordinarie arbetstagarledamöter med 2 suppleanter. VD ingår i styrelsen.

Mandattiden för de bolagsstämموvalda ledamöterna uppgår till 3 år. Skälen till avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år är bedömningen att intresset av att styrelsens ledamöter genom ettårig mandattid ställer sina platser till förfogande varje år, inte på samma sätt gör sig gällande i bolag vars bolagsstämma utgörs av ett begränsat antal ledamöter som vid en bolagsstämma i ett aktiemarknadsbolag med många deltagare. Intresset av kontinuitet i styrelsearbetet och att ge nyvald ledamot rimlig tid att komma in i styrelsearbetet väger därmed tyngre.

Bolagets styrelse består av följande ledamöter: Se årsredovisningen sid 38.

Styrelsen har fastställt en arbetsordning för sitt arbete. Översyn av arbetsordningen har genomförts för anpassning till Kodens bestämmelser. Arbetsordningen finns publicerad på bolagets hemsida.

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och tillse att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska därvid bland annat tillse att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelsen ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med VD även mellan styrelsemötena hålla sig informerad om väsentliga händelser och bolagets utveckling samt stödja VD i dennes arbete.

Internrevision

Styrelsen har utsett en från den operativa verksamheten oberoende granskningsfunktion, Internrevision, med huvudsaklig uppgift att stödja styrelsen med uppföljning av att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och fattade beslut samt att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. Internrevision ska även granska och utvärdera bolagets organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för internrevision. Länsförsäkringar AB's internrevision har fr.o.m. 2007 fått styrelsens uppdrag att vara bolagets internrevision.

Arbetsfördelning inom styrelsen

Styrelsen har inom sig utsett arbetsutskott, finansutskott, ersättningsutskott, lokal bankstyrelse (två externa ledamöter ingår) och styrelse för Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och HB, (i fastighetsbolagens styrelse ingår även fem ledamöter ur företagsledningen).

Något revisionsutskott har inte utsetts. Styrelsen har funnit det mest ändamålsenligt att fullgöra de aktuella uppgifterna i styrelsen som helhet.

I arbetsutskottet beslutas ärenden som är av mycket brådskande natur och ärenden som hänskjutits till arbetsutskottet av styrelsen.

Arbetsutskottet sammansättning:

Patrik Sandin, ordförande
Erik Eriksson
Ulf W Eriksson
Malin Kildén, arbetstagarledamot

I finansutskottet beslutas om kapitalplaceringar i enlighet med av styrelsen beslutad kapitalplaceringspolicy.

Finansutskottets sammansättning:

Patrik Sandin, ordförande
Erik Eriksson
Ulf W Eriksson

Ersättningsutskottet har till uppgift att förhandla om Vds lön.

Ersättningsutskottets sammansättning:

Patrik Sandin, ordförande
Erik Eriksson
Victoria Svanberg

Lokalbankstyrelsens uppgift är att särskilt följa bankens utveckling och ge stöd och råd i bankverksamheten. Större kreditbeslut fattas av lokalbankstyrelsen.

Lokalbankstyrelsens sammansättning:

Folke Andersson, ordförande
Patrik Sandin
Erik Eriksson
Ulf W Eriksson
Anders Folkesson
Lennart Lefverström
Sven Norell
Anders Olsson

Fastighetsbolagen är helägda dotterbolag till Länsförsäkringar Värmland.

Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB's och HB's styrelse:

Patrik Sandin, ordförande
Erik Eriksson
Ulf W Eriksson
Claes Lindqvist
Stefan Nordéen
Sven Norell
Anders Olsson

Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB

Har till uppgift att äga aktier i Humlegården Fastigheter AB

Styrelsens sammansättning i Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB:

Ulf W Eriksson
Stefan Nordéen
Per-Arne Persson

Möten och närvaro

Tabellen utvisar antalet möten inom respektive organ som hållits från ordinarie bolagsstämma 2009 till och med februari 2010 liksom de enskilda ledamöternas närvaro.

Styrelsen i Länsförsäkringar Värmland har genomfört sju sammanträden.

- Patrik Sandin har deltagit sju av sju sammanträden.
- Erik Eriksson har deltagit sju av sju sammanträden.
- Ulf W Eriksson har deltagit sju av sju sammanträden.
- Anders Folkesson har deltagit sju av sju sammanträden.
- Dick Johansson har deltagit sex av sju sammanträden.
- Christina Lundqvist-Viklund har deltagit sex av sju sammanträden.
- Victoria Svanberg har deltagit sju av sju sammanträden.

Närvaro arbetsutskottet

Arbetsutskottet har inte genomfört något sammanträde under 2009.

Närvaro Finansutskottet

Finansutskottet har genomfört två sammanträden under 2009.

- Patrik Sandin har deltagit två av två sammanträden.
- Erik Eriksson har deltagit två av två sammanträden.
- Ulf W Eriksson har deltagit två av två sammanträden.

Närvaro Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet har inte genomfört något sammanträde under 2009.

Närvaro Lokalbankstyrelsen

Lokalbankstyrelsen har genomfört fyra sammanträden under 2009.

- Folke Andersson har deltagit tre av fyra sammanträden.
- Patrik Sandin har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Erik Eriksson har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Ulf W Eriksson har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Anders Folkesson har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Lennart Lefverström har deltagit två av fyra sammanträden.
- Sven Norell har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Anders Olsson har deltagit tre av fyra sammanträden.

Närvaro Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB's och HB's styrelse

Styrelsen för Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och HB har genomfört fyra sammanträden under 2009.

- Patrik Sandin har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Erik Eriksson har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Ulf W Eriksson har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Claes Lindqvist har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Stefan Nordéen har deltagit tre av fyra sammanträden.
- Sven Norell har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Anders Olsson har deltagit två av fyra sammanträden.

Närvaro Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB

Styrelsen för Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB har enbart genomfört ett konstituerande möte. Bolaget har som ändamål att förvalta aktier i Humlegården Fastigheter AB.

Verkställande direktören

Ulf W Eriksson är VD i Länsförsäkringar Värmland och Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och HB samt Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB. Han är även styrelseledamot i dessa bolag. I övrigt se sid 39.

Ersättningspolicy och ersättning till företagsledningen

Ordinarie bolagsstämma 2009 fastställde principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen, se sid 29 i årsredovisningen.

Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i försäkringsföretag (FFFS 2009:7) gäller från 2010-01-01.

I korthet innebär dessa allmänna råd:

- "Företagen bör ha en ersättningspolicy som är förenlig med god riskhantering och inte uppmuntrar till kortsiktiga vinster och överdrivet risktagande".
- "Ett dokument som anger grunder och principer för hur ersättningar ska fastställas, hur policyn ska tillämpas och följas upp samt hur företaget definierar vilka anställda som kan påverka företagets risknivå".
- "Styrelsen bör besluta om en ersättningspolicy som omfattar alla anställda".
- "Styrelsen bör också besluta om ersättningen till anställda i ledande positioner".
- "För anställda som kan påverka risknivån i företaget bör minst 60 procent av den rörliga ersättningen skjutas upp i minst tre år".
- "Företaget bör ha möjlighet att besluta att uppskjuten ersättning faller bort under vissa förhållanden".
- "Ett företag bör, när det gäller anställda som kan påverka företagets risknivå, vid beslut om ersättning som avser tid före den 1 januari 2010, tillämpa föreskrifterna".
- "En redogörelse för företagets ersättningar bör offentliggöras i samband med att årsredovisningen fastställs".

Information om Länsförsäkringar Värmlands ersättningspolicy kommer att ges på bolagsstämman. Ersättningspolicyn kommer också att finnas tillgänglig på bolagets hemsida.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2009

Denna rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2009 har upprättats i enlighet med Koden och i enlighet med den vägledning till Koden av den 17 oktober 2005 som tagits fram av arbetsgrupper från Svenskt Näringsliv och FAR. Rapporten är inte en del av den formella årsredovisningen och rapporten är inte granskad av bolagets revisorer.

Processen för intern kontroll och riskhantering baseras på kontrollmiljön och omfattar fyra huvudaktiviteter: riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och verkställande direktören inrättat för

bolaget. Denna ordning dokumenteras och kommuniceras i styrdokument i form av interna policyer, riktlinjer och instruktioner. Exempel på sådana styrdokument är rapportinstruktion och attestinstruktion. Vidare har styrelsen bland annat för beredning av den finansiella rapporteringen inrättat en funktion för internrevision i syfte att stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamheten bedrivs i enlighet med styrelsens beslut. Denna funktions tjänster upphandlas externt.

Riskbedömning

Riskbedömning omfattar att identifiera och kartlägga väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Dessa risker kartläggs och identifieras på bolagsnivå och avdelningsnivå.

Bolagets administrativa chef har utsetts till Riskcontroller. Riskrapport lämnas till styrelsen och vd per varje kvartal.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av arbetet med kontinuerliga förbättringar. Den finansiella informationen analyseras och granskas på olika nivåer i organisationen innan den blir offentligt publicerad.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och reducera identifierade väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Arbetet inkluderar utveckling och förbättring av kontrollaktiviteter samt insatser för att medarbetarna ska ha rätt kompetens.

Information och kommunikation

De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Styrdokumenterna publiceras på bolagets interna hemsida. Varje chef ska se till att bestämmelserna kommuniceras till underställd personal.

Uppföljning

En oberoende granskningsfunktion, Internrevision, har inrättats i syfte stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamheten bedrivs i enlighet med styrelsens beslut. Internrevision ska genom granskning och rapporter utvärdera om verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt, om rapporteringen till styrelsen ger en korrekt bild av verksamheten och om verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regelverk. Internrevisionen upphandlas externt och den rapporterar till bolagets styrelse. Vidare ska varje chef se till att styrdokument efterlevs inom sitt ansvarsområde. Funktionen Compliance har till uppgift att fortlöpande identifiera, bedöma, övervaka och rapportera compliancerisker, dvs. risk för sanktioner enligt lag eller föreskrift och risk för finansiell förlust. Rapportering sker till VD och styrelsen. Skadeförhållanden rapporteras till bolagets compliancefunktion. Bolagets controller är compliance avseende skadeavdelningen.

Friskvård och förebyggande sjukvård

Bolaget har under år 2009 höjt sjukfrånvaron från 1,4 % till 1,7 % men det är fortfarande en låg sjukfrånvaro. För år 2008 låg sjukfrånvaron i branschen på 3,3 % att jämföra med våra 1,4 %.

Det är av det aktiva arbetet med förebyggande hälsovård, satsning att få personalen mer fysisk aktiv samt att all tillsvidare anställd omfattas av en sjukvårdsförsäkring som bolaget betalar som ger resultat.

Vi har under året anordnat två friskvårdsaktiviteter. En av aktiviteterna går ut på att i lag gå från Karlstad till Luleå där man beräknar hur långt man gått med hjälp av stegräknare. Målet skall nås innan en fastställd tidpunkt.

Över 90 % av personalen deltar i denna aktivitet.

Vi har haft en aktivitet som vi kallade för poängjakten som gått ut på att olika motionsaktiviteter ger poäng.

Antalet långtidsfriska har minskat från 81 % till 75 % vilket understiger vårt mål på 80 %. Antalet som inte har någon sjukdag under år 2009 har ökat från 42 % till 50 %. Det tyder på att vi har haft färre sjuka under år 2009, men de som var sjuka har varit sjuka någon dag längre än tidigare.

Den totala investeringen för friskvård, förebyggande sjukvård och sjukvårdsförsäkring uppgår till 865 kkr för år 2009.

Sammanfattning av utfall och våra målsättningar.

	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål
Sjukskrivningsprocent	6,1 %	2,8 %	2,9 %	2,6 %	2,6 %	1,4 %	1,7 %	<2,5 %
Långtidsfriska (<5 sjukdagar/år)	77 %	79 %	85 %	84 %	82 %	81 %	75 %	>80 %

Miljöredovisning

Aktivt miljöarbete inom Länsförsäkringar Värmland. Länsförsäkringar Värmland strävar efter att miljöhänsyn ska finnas med i alla delar av verksamheten. I affärsutvecklingen, i försäljningen, när kunden drabbas av en skada och i kontorsarbetet. Syftet är att

offensivt driva miljöfrämjande åtgärder som i sin tur främjar länsförsäkringar Värmlands effektivitet och utveckling. Målet är att arbetet med att nå en ökad konkurrenskraft till lägre kostnad också ska leda till mindre miljöpåverkan. Genom att exempelvis utveckla kundinformationen på internet kan pappershanteringen på sikt avvecklas. Detta leder till minskade kostnader, bättre kundservice och tydliga miljövinster. Arbetet med att effektivisera verksamheten är med det synsättet samtidigt ett miljöarbete. Miljöarbetet startar inte i ett problem utan i en möjlighet att utveckla verksamheten i en riktning där alla vinner på förändringen – kunder, Länsförsäkringar Värmland och miljön. Miljöengagemang är inte en vald strategi utan en konsekvens av vilka Länsförsäkringar är. Det är en naturlig del av den omsorg och engagemang i det lokala samhället.

Länsförsäkringar Värmland blev miljöcertifierad enl. ISO 14001 i juni 2003. Grundkraven för att få vara miljöcertifierad är att man uppfyller miljöbalkens lagkrav och att man successivt minskar negativ miljöpåverkan.

Det aktiva arbetet har varit koncentrerat på att minska bolagets miljöpåverkan när det gäller koldioxidutsläpp vid tjänsteresor samt pappersförbrukning.

Koldioxidmålet

Fr o m år 2008 har fokus utökats med att minska våra koldioxidutsläpp genom att minska skadefrekvensen för brand- och vattenskador.

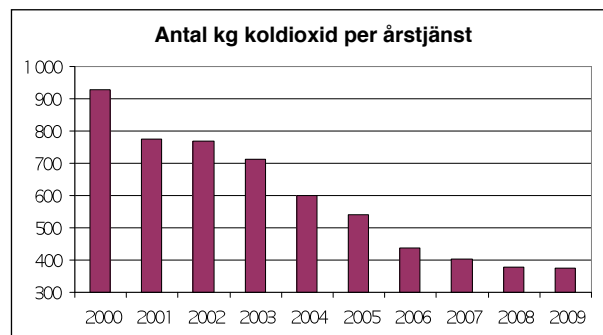
Tjänsteresor

Det goda resultatet när det gäller våra tjänsteresor skall behållas. För nionde året i följd minskar koldioxidutsläppen från icke förnyelsebara bränslen. Detta har uppnåtts genom att använda tåg i större omfattning, minska bilåkandet och använda etanoldrivna bilar för resor i tjänsten.

För hyrbilar för våra tjänsteresor ställer vi krav att det är miljöbilar som används.

Av dem som har tillgång till miljöbilarna används de till ca 79 procent av de tjänsteresor som det krävs bil för jämfört med 75 procent för år 2008.

Nedan redovisas ett diagram över utvecklingen år 2000-2009.

Skadefrekvens

Bolaget arbetar nu med skadeförebyggande åtgärder mot våra kunder ur ett miljöperspektiv. Skadorna som Länsförsäkringar Värmlands kunder drabbas av är intressanta ur ett miljöperspektiv. Energiförbrukning, sanering, transporter och materialanvändning, som blir följden av en skada, påverkar boendemiljö, arbetsmiljö och utomhusmiljö. Varje skada som kan undvikas är en besparing ur ett miljöperspektiv. När skadan inträffat är det sedan viktigt att Länsförsäkringar Värmland ställer krav på skadeentreprenörernas kvalitets- och miljöarbete.

Det har uppsatts mål att minska skadefrekvensen för brand- och vattenskador. Det är ett långsiktigt arbete och målet ska uppnås under ett femårs period.

EI

Länsförsäkringar Värmland köper enbart Värmlands el till sina fastigheter och till sin verksamhet. Värmlands el är ursprungsmärkt el som produceras i vattenkraftverk, flispanna och från Vindkraft. Länsförsäkringar Värmland är andelsägare i Vindkraft Gässlingen Ekonomisk Förening. Vår andel av el som produceras av vindkraftverket kommer att användas i vår verksamhet.

Återvinningsförsäkring

Bolaget fortsätter att ta ansvar för den värmländska miljön genom återvinningsförsäkringen för lantbruk som sker i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent.

Försäkringen täcker kostnaderna för en årlig transport och återvinning av skrot samt miljöfarligt avfall från lantbruken.

Under år 2009 samlades det in 404 ton miljöfarligt avfall från de värmländska lantbruken. För hela Sverige samlade Länsförsäkringar in 8 981 ton miljöfarligt avfall.

Det som samlades in var lantbruksskrot, spillolja, bekämpningsmedel, oljefilter, handelsgödsel, färgavfall och lysrör.

Fullmäktige

Bolagets fullmäktige väljs i öppna val, där alla försäkringstagare har rätt att rösta. Under 2009 hölls val i Säffle – Grums – Årjäng och Karlstad – Hammarö – Kil – Forshaga. Antalet ledamöter i varje distrikt är proportionellt mot antalet försäkringar. Genom fullmäktigeledamöterna är försäkringstagarna – som är det ömsesidiga försäkringsbolagets ägare – representerade vid bolagets stämma.

Ordinarie ledamöter

Arvika - Eda

Olle Nilsson, Charlottenberg
Kjell Sjöberg, Åmotfors
Jan Rööse, Arvika
Margareta Friberg, Arvika
Thomas Johansson, Klässbol

Filipstad - Storfors – Kristinehamn

Thomas Dickson, Lesjöfors
Leif Larsson, Storfors
Rolf Christoffersson, Filipstad
Maria Hiertner, Kristinehamn
Sten-Olov Olsson, Kristinehamn

Hagfors - Munkfors – Torsby

Bert Andersson, Munkfors
Stig Löfgren, Hagfors
Vidar Åsemark, Ekshärad
Bo Olsson, Torsby
Britt-Marie Nordqvist, Ekshärad
Magnus Bohman, Bograngen

Karlstad – Hammarö – Kil – Forshaga

Anders Kortfält, Karlstad
Birgitta Holmqvist, Hammarö
Lage Tedenby, Kil
Bertil Nilsson, Karlstad
Gunnar Ordell, Karlstad
Benny Svanström, Karlstad
Birgitta Olsson, Karlstad
Britt Palmius, Karlstad
Christer Cassåsen, Karlstad
Margareta Olsson, Forshaga
Roland Olsson, Kil
Lasse Petersson, Hammarö
Birgitta Mattsson, Molkom
Tore Olsson, Kil
Fred-Inge Johansson, Molkom
Kenneth Johansson, Deje
Ingvar Börjesson, Karlstad

Sunne

Leif Degeryd, Sunne
Pär Skinnargård, Forshaga
Henry Sjölund, Västra Ämtervik
Brigitta Broman, Sunne

Säffle – Grums – Årjäng

Kjell Grimberg, Segmon
Nils-Erik Nilsson, Värmlands Nysäter
Sven-Erik Carlsson, Värmlands Nysäter
Lars Lundgren, Åmål
Jörgen Andersson, Säffle

Suppleanter

Bengt Persson, Arvika
Rune Albinsson, Arvika
Karin Hellsten, Arvika
Sven-Olof Olsson, Arvika
Eva Olsson, Arvika

Stefan Karlsson, Storfors
Rune Åkerström, Filipstad
Anders Andersson, Kristinehamn
Torbjörn Jensen, Kristinehamn
Uno Ackefuhr, Kristinehamn

Roland Wiklund, Ekshärad
Åke Lindh, Lakene
Evert Flöisbon, Höje
Dag Nyström, Ambjörby
Anders Bornstedt, Östmark
Lennart Davidsson, Torsby

Stig Nickolausson, Karlstad
Lennart Lefverström, Karlstad
Sven-Åke Loberg, Karlstad
Evert Conradsson, Karlstad
Hans Olsson, Kil
Anders Naeslund, Karlstad
Kent Svanström, Karlstad
Elisabeth Holmgren, Deje
Ulf Nordentjell, Karlstad
Gunvor Härdne, Deje
Ola Jonsson, Hammarö
Rolf Helander, Karlstad
Steve Olsson, Forshaga
Torbjörn Nilsson, Karlstad
Martin Sandin, Karlstad
Carina Strandberg, Karlstad
Christina op de Weegh-Lundström, Karlstad

Ola Persson, Västra Ämtervik
Bengt Söderberg, Östra Ämtervik
Marianne Johansson, Västra Ämtervik
Börje Persson, Gräsmark

Lars-Erik Langs, Säffle
Birgitta Olsson, Slottsbron
Arne Hulteborg, Säffle
Börje Hermansson, Årjäng
Sven Jansson, Värmlands Nysäter

Styrelse och revisorer

Patrik Sandin

Victoria Svanberg

Fredrik Hildebrand

Anders Folkesson

Christina Lundqvist-Viklund

Erik Eriksson

Dick Johansson

Malin Kildén

Ulf W Eriksson

Henrik Hedqvist

Patrik Sandin

Född: 1948. **Invald:** 1992

Egenföretagare och VD, styrelsens ordförande
Utbildning: Realexamen, Ottumwa High School/
Iowa

Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i Svenska
Travsportens Centralförbund, vice ordförande i ATG
(AB Trav o Galopp), vice ordförande i Färjestads
Travsällskap, ordförande i UET, Europeiska Tra-
vunionen, Hästnäringens nationella stiftelse, ordfö-
rande i Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB
Tidigare erfarenhet: Ordförande i Forshaga Hand-
bollsklubb, styrelseledamot i Föreningen Svensk
Dentalhandel

Mandattid utgår vid bolagsstämman: 2010

Victoria Svanberg

Född: 1969. **Invald:** 1998

Organisationskonsult och VD

Utbildning: eMBA Global, Handelshögskolan
Stockholm.

Marknadsekonom DIHM, Organisationspsykolo-
giska studier.

Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Länsstyrelsens
insynsråd, ledamot kvalitetsrådet vid Karlstads
Universitet, Nya Wermlands-Tidningens AB, Hel-
singborgs Dagblad AB/Pukslagaren, AB Bröderna
Hedbergs Mekaniska

Tidigare erfarenhet: Marknadschef Nya Werm-
lands-Tidningens AB, medlem i konsultnätverket
Xmentor AB

Mandattid utgår vid bolagsstämman: 2010

Fredrik Hildebrand

Född: 1977 **Invald:** 2009

Privatrådgivare bank, personalrepresentant

Utbildning: Magisterexamen i Företagsekonomi
vid Karlstads Universitet.

Tidigare erfarenhet: Kundansvarig SBAB

Anders Folkesson

Född: 1951 **Invald:** 2003

Lantbrukare

Utbildning:

Övriga styrelseuppdrag: ledamot i Distrikts-
styrelsen Lantmännen Värmland, vice ordförande
i Miljö- och Byggnadsnämnden, Sunne kommun,
ideella föreningar

Tidigare erfarenhet: Styrelseledamot i Slakterifö-
retaget Farmek

Styrelseledamot i LRF länsförbund, ordförande
Swedish Meats Förvaltningsråd och centrala

valberedningen

Mandattid utgår vid bolagsstämman: 2012

Christina Lundqvist – Viklund

Född: 1970. **Invald:** 2005

Näringslivsutvecklare & företagslots Karlstads
kommun

Utbildning: Fil kand i Media- och kommunika-
tionsvetenskap

Övriga styrelseuppdrag: Domar- och observatörs-
uppdrag gm FIA (internationella bilsportförbundet),
ledamot i "FIA Regulation working group", styrel-
seledamot i Värmlands Idrottsförbund

Tidigare erfarenhet: Tävlingschef & Vice VD
Svenska Rallyt AB
Länsstyrelsen, Träffpunkt Karlstad - Turistbyråan-
svarig

Mandattid utgår vid bolagsstämma: 2011

Erik Eriksson

Född: 1951. **Invald:** 1994

Lantbrukare, styrelsens vice ordförande

Utbildning: studentexamen och studier i stadskun-
skap vid Karlstads Universitet

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseledamot Länsför-
säkringar Värmland Fastigheter AB

Tidigare erfarenhet: Ordförande Föreningsbanken,
Karlstad, nämndeman Karlstads Tingsrätt

Mandattid utgår vid bolagsstämma: 2012

Dick Johansson

Född: 1950. **Invald:** 1999

Exportchef

Utbildning: Handelsskola, företagsledarutbildning
IFL, väv- och textilutbildning.

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Kläss-
bols Linneväveri AB, VD i Klässbols Handväveri
AB, styrelseledamot i Nämnden för Hemslöjds-
frågor på Kulturdepartementet, styrelseledamot i
Handelskammaren Värmland.

Tidigare erfarenhet: styrelseledamot i Svenska
Handelsbankens styrelse i Arvika, styrelseledamot i
ALMI Värmland

Mandattid utgår vid bolagsstämma: 2011

Malin Kildén

Född: 1971 **Invald:** 2008

Privatrådgivare Sak/Bank, personalrepresentant

Utbildning: Gymnasial handels- och kontorsut-
bildning, interna försäkringsutbildningar, fackliga
utbildningar

Övriga styrelseuppdrag: Ideella föreningar

Ulf W Eriksson

Född: 1952.

Anställd: 1994

VD Länsförsäkringar Värmland

Utbildning: Jur kand med företagsekonomi

Övriga styrelseuppdrag: Länsförsäkringar AB,
VD Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB,
Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB,
Stiftelsen Värmländska Provinsiallogens Frimurare-
hus, Klässbols Linneväveri AB

Tidigare erfarenhet: Tingsnotarie, byrådirektör
Försvarets Civilförvaltning. Bankjurist och chefs-
jurist i Mellersta Sveriges Föreningsbank, bankchef
och bankdirektör Föreningsbanken.

Revisor, ordinarie, vald av bolagsstämman,

Henrik Hedqvist,

auktoriserad revisor Valkyrian Revision AB, Vål-
lingby

Född: 1944

Revisor i Länsförsäkringar Värmland sedan 1992.

Övriga uppdrag i försäkringsbranschen: Revisor
i Länsförsäkringar Bergslagen, Länsförsäkringar
Blekinge, Svenska Kyrkans pensionskassa och
Svensk Handel Försäkringar

Revisorssuppleant

Jan Palmqvist

auktoriserad revisor Deloitte AB, Stockholm

Född: 1962

revisorssuppleant i Länsförsäkringar Värmland
sedan 2005.

Företagsledning

Stefan Nordéen

Född: 1956
Anställd: 1986
Titel: Administrativ chef
Utbildning: Civilekonom
Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB, styrelsesuppleant Clarahälsan AB
Tidigare erfarenhet: revisor LR Revision, ekonomiansvarig Länsförsäkringar Värmland.

Anders Olsson

Född: 1955
Anställd: 2000
Titel: Marknadschef Företag
Utbildning: Ekonomiskt gymnasium, högre bankexamen.
Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, AGO Fastigheter AB, samt några övriga förtroendeuppdrag.
Tidigare erfarenhet: kontorschef Nordea, Karlstad.

Sven Norell

Född: 1959
Anställd: 1999
Titel: Marknadschef Privat/Lantbruk
Utbildning: Civilekonom
Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, styrelseledamot NTF Värmland samt några övriga förtroendeuppdrag
Tidigare erfarenhet: Kontorschef Nordea. Ansvarig privatmarknad och samarbetet med Posten inom Regionbank Mellansverige, Nordbanken. Gruppchef Fryksdalens sparbank.

Claes Lindqvist

Född: 1949
Anställd: 1994
Titel: Skadestyrare
Utbildning: Jur kand
Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB
Tidigare erfarenhet: Tingsnotarie, Försvarets civilförvaltning, juridiska byrån, bankjurist Föreningsbanken, skadestyrare Kammarkollegiet.

Ulf W Eriksson

Född: 1952.
Anställd: 1994
Titel: VD Länsförsäkringar Värmland
Utbildning: Jur kand med företags ekonomi
Övriga styrelseuppdrag: Länsförsäkringar AB, VD Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB, Stiftelsen Värmländska Provinsiallogens Frimurarehus, Klässbols Linneväveri AB
Tidigare erfarenhet: Tingsnotarie, byrådirektör Försvarets Civilförvaltning. Bankjurist och chefsjurist i Mellersta Sveriges Föreningsbank, bankchef och bankdirektör Föreningsbanken.

Lars-Erik Enocksson

Född: 1954
Anställd: 2002
Titel: Bankchef
Utbildning: Fackskola, IFL Institutet för Företagsledning
Övriga styrelseuppdrag:
Tidigare erfarenhet: Bankchef Föreningsbanken, vVD och rörelsechef Fryksdalens Sparbank.

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Värmland

Länsförsäkringar Värmland äger tillsammans med de övriga 23 länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar Värmland har alltid kundkontakterna här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs service- och utvecklingsarbete inom liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring och djurförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Värmland äger 2,23 % av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Vid utgången av 2009 var substansvärdet på aktien 1 279 kronor. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringars Värmlands konsolideringskapital.

Styrkan i varumärket

Länsförsäkringars gemensamma varumärke är mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. TNS SIFOs varumärkesmätning 2009 bland privatpersoner och företagare i Sverige visar att Länsförsäkringar har branschens starkaste varumärke både på privat- och företagsmarknaden.

Länsförsäkringar har länge legat i toppen när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag. 2009 års mätning visade att Länsförsäkringar hade Sveriges mest nöjda bank- och bolånekunder på privatmarknaden. Inom sak- och livförsäkring är placeringen tvåa i samtliga kategorier förutom bland sjukvårdsförsäkrings- och tjänstepensionskunderna som placerar Länsförsäkringar som nummer ett. Finansbarometern utsåg under 2009 Länsförsäkringar till både Årets Sakförsäkringsbolag och Årets Livförsäkringsbolag på företagsmarknaden.

Livförsäkring

Inom liv- och pensionsförsäkring är Länsförsäkringar fortsatt etta på privatmarknaden med en marknadsandel på 15,4 %. På tjänstepensionsmarknaden är Länsförsäkringar näst störst och marknadsandelen ökar från 11,9 till 14,1 %. Ökningen sker tack vare den goda tillväxten på avtalsmarknaden och fortsatt god försäljning via oberoende försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar har genom hela finanskrisen följt den trygga allokeringlinje som alltid styr placeringarna av kundernas pengar. De senaste årens extrema svängningar på marknaden har tydligt visat på värdet av långsiktighet – att titta på avkastningen ett enskilt år är både missvisande och ointressant med en sparhorisont på flera decennier. Resultatet är en fortsatt hög

konsolidering, inget behov av återtag och en jämn och stabil avkastning. Länsförsäkringars pensionskunder har i såväl 5 som 20 års perspektiv haft en återbäringsränta som tillhör de högsta i branschen. Risknivån har ökats i takt med att finanskrisen klingat av, men den försiktiga linjen fortsätter att gälla. Totalavkastningen uppgick till 2,3 (-0,6) %. Solvensen uppgick per den 31 december 2009 till 137 (114) % och konsolideringen till 107 (105) %.

Den sammanlagda premieinkomsten uppgick till 11 879 (10 719) Mkr, vilket är en ökning med 11 % jämfört med samma period föregående år. Resultatet uppgick till 17 922 (-30 126) Mkr.

Länsförsäkringar utsågs till Årets Livförsäkringsbolag i tidningen Affärsvärldens årliga undersökning, samt till Sveriges bästa pensionsförvaltare av den europeiska branschtidningen Investment & Pensions Europe.

Länsförsäkringar Liv		
Mkr	2009	2008
Premieinkomst, netto	11 879	10 719
Konsolidering, %	107	105
Solvens, %	137	114
Balansomslutning	162 989	150 216
Genomsnittlig återbäringsränta, % 1985 - 2009	8,9	

Bankverksamhet

Länsförsäkringar är Sveriges femte största retailbank. Inlåningen ökade med 6 % till 37 (35) miljarder kronor under året. Marknadsandelen, mätt som inlåning från hushåll, ökade till 3,4 (3,2) % och andelen av marknadstillväxten var stark. Länsförsäkringar växer på bankmarknaden och inlåningsökningen avsåg framförallt privat- och sparkonton.

Utlåning till allmänheten ökade med 27 % till 100 (79) mdr. Bostadsutlåningen i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek ökade med 26 % till 68 (54) mdr. Marknadsandelen, mätt som hushålls- och bostadsutlåning till hushåll, ökade till 4,0 (3,4) % och andelen av marknadstillväxten var stark. Bankverksamheten kännetecknas av en låg riskprofil. Länsförsäkringar är fortsatt femte största fondaktör i Sverige med 4,2 (4,2) %s marknadsandel mätt i förvaltat kapital. 67 (51) mdr förvaltades i 30 (29) investeringsfonder med olika placeringsinriktning.

Det egna bottenlåneerbjudandet till lantbrukare, som lanserades i februari 2008, har stärkt Länsförsäkringars erbjudande för en fortsatt marknadstillväxt inom bank och försäkring till lantbrukare. Lantbrukskrediterna har en god geografisk spridning i landet och

uppgick vid årets slut totalt till 10,8 (6,5) mdr och bottenlån för lantbruks- och skogsfastigheter uppgick till 7,8 (3,2) mdr.

Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda bankkunder för femte gången på privatmarknaden och de mest nöjda bolånekunderna för sjätte gången i en jämförelse mellan alla svenska banker enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI).

Länsförsäkringar Bank	2009	2008
Rörelseresultat , Mkr	258	245
Räntenetto, Mkr	1 148	1 211
Balansomslutning, mdr	127	104
Antal kunder	759 000	700 000

Djur- och grödaförsäkring

Länsförsäkringars specialistbolag Agria Djurförsäkring är marknadsledande inom djur- och grödaförsäkring i Sverige med en marknadsandel på cirka 60 %. Premieintäkten för egen räkning uppgick under 2009 till 1 549 Mkr och det tekniska resultatet uppgick till 119 Mkr.

Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Värmland betalar, liksom övriga 23 länsförsäkringsbolag, årligen in en återförsäkringspremie till det gemensamma bolaget Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på länsförsäkringsbolagets exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. När det enskilda länsförsäkringsbolaget drabbas av en storskada betalas ersättning ut från Länsförsäkringar Sak, med avdrag för det valda självbehållet. Länsförsäkringar Sak köper i sin tur skydd på den internationella återförsäkringsmarknaden för större risker och för natur- och katastrofskador. Den största delen av återförsäkringspremien behålls inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre, vilket gynnar Länsförsäkringars Värmlands kunder.

Exempel på frysskada

Som Vd nämner i sin kommentar har vi en ökning av antalet frysskador sedan årsskiftet. Ovan visas ett exempel då en familj kommer hem till sin villa och vattenrör har frusit sönder och bland annat tömt värmesystemet. Att stänga av huvudkranen för vatten när man åker bort är en bra förebyggande åtgärd.

Ord och uttryck i sakförsäkring

ALLMÄNT

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är – till skillnad från vid indirekt försäkring – direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna – helt eller delvis – hos andra bolag. Man talar härvid om avgiven återförsäkring hos det förstnämnda och mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Affär för egen räkning (f e r)

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag självt står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

TERMER I RESULTATRÄKNINGEN OCH RESULTATANALYS

Premieinkomst

Motsvarar i princip årets influtna premiebelopp utan korrigering för in- och utgående avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker. I stället för premieinkomst används ofta den kortare benämningen premier.

Premieintäkt f e r

Avser, kort uttryckt, den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år. Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpost, som kallas avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker. Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året. Se även kvardröjande risker nedan. Premieintäkten f e r för året består således av följande poster: avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker vid årets början plus premieinkomsten

under året, minus avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker vid årets slut och minus premier för avgiven återförsäkring.

Försäkringsersättningar f e r

Utbetalda försäkringsersättningar, plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut, minus avsättning för oreglerade skador vid årets ingång och plus skaderegleringskostnader. Dessa poster justeras för återförsäkrarens andel av respektive del.

Driftskostnader f e r

Driftkostnader är en sammanfattande benämning på kostnaderna för försäljning, administration, provisioner och driftkostnader för avgiven återförsäkring. Det är den del som återstår efter att skaderegleringskostnaderna överförs till försäkringsersättningar och kostnader kapitalförvaltning belastat kapitalförvaltning.

Reservavveckling

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel, i bokslutet, i avsättning för oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjort kan av olika skäl visa sig felaktig. Inflationstakten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personskador kan förändras. Vidare är det rent allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en vinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Eftersom premierna betalas i forskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, uppsamlas hos bolaget ett kapital som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital, som i bokslutet motsvaras av försäkringstekniska avsättningar, överförs i resultatredovisningen från finansrörelsen under benämningen kapitalavkastning överförd från finansrörelsen. Vid beräkning av räntan för försäkringsrörelsen och dess grenar har använts en kalkylräntefot motsvarande årsgenomsnittet för köpräntor för 60-dagars statsskuldväxlar, omräknat till effektiv årsränta. Underlaget för ränteberäkningen är summan av halva premieintäkten f e r samt medelvärde av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f e r under året.

TERMER I BALANSRÄKNINGEN

Diskontering

Trafik- och olycksfallsförsäkring är en affär med lång avvecklingstid. Det innebär att det kan ta flera år innan en skada är slutbetald. Under tiden förräntas den avsättning som avsatts

som reserv för skadan. Det innebär att ett lägre belopp än det nominella kan avsättas som reserv, det vill säga, avsättning för oreglerade skador diskonteras.

Försäkringstekniska avsättningar

Sammanfattande benämning på avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

En skuldpost, som in princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänför sig till nästkommande år.

Avsättning för kvardröjande risker

(En del av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker)

Om avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, skall denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl (tidskrävande utredningar m m) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräkande, ännu inte utbetalda skadeersättningar. Skuldposten innehåller också de beräknade kostnaderna för administration av oreglerade skador.

Uppskjuten skatt

Beräknad skatt på orealiserat resultat på placeringstillgångar och obeskattade reserver.

OBESKATTADE RESERVER

Periodiseringsfond

Skattemässigt avdrag med högst 25% av skattemässigt resultat.

Säkerhetsreserv

Kollektivt säkerhetsbetingad förstärkning av de försäkringstekniska avsättningarna.

ÖVRIGA TERMER

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på eget kapital och latent skatt.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent.

Soliditet

Förhållandet mellan konsolideringskapital och försäkringstekniska skulder för egen räkning, uttryckt i procent.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Skadeprocent

Försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkt.

Driftkostnadsprocent

Driftkostnader i försäkringsrörelsen i förhållande till premieintäkt.

Totalkostnadsprocent

Summan av skadeprocent och driftkostnadsprocent.

Skadefrekvens

Förhållandet mellan antalet skador och antalet försäkringar, vanligen uttryckt i promille.

Skadekostnad

Utbetalningar och ersättningsreserver för skador som inträffat under året.

Direktavkastning

Kapitalavkastningens intäkter i form av driftöverskott byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar samt ränteintäkter.

Total avkastning

Kapitalavkastningens intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar.

Direktavkastning %

Direktavkastning i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångarna och likvida medel.

Totalavkastning %

Totalavkastning i förhållande till det ingående verkliga värdet på placeringstillgångarna och likvida medel.

Köpmannagatan 2A, Box 367, 651 09 Karlstad
Telefon 054-775 15 00, Fax 054-775 16 50
www.LFvarmland.se